

Predmet broj: S1 1 K 020200 21 Krž

Datum sjednice: 07.06.2021.

Datum otpreme: 16.08.2021.

**Vijeće Apelacionog odjeljenja u sastavu: sudija Mirko Božović, predsjednik vijeća
sudija Mirza Jusufović, član
sudija Tihomir Lukes, član**

**PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv optuženog
SREĆKA AĆIMOVIĆA**

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Ibro Bulić

Branilac optuženog:

Advokat Miloš V. Perić

Broj: S1 1 K 020200 21 Krž
Sarajevo, 07.06.2021. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću Apelacionog odjeljenja sastavljenom od sudija Mirka Božovića, kao predsjednika vijeća, te sudija Mirze Jusufovića i Tihomira Lukeša, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Lejle Džaferbegović, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Srećka Aćimovića, zbog krivičnog djela Genocid iz 171. tačka a) i b) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH) u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 30. KZ BiH, odlučujući po žalbi Tužilaštva Bosne i Hercegovine i žalbi branioca optuženog Srećka Aćimovića, advokata Miloša V. Perića, izjavljenim protiv presude Suda BiH broj: S1 1 K 020200 16 Kri od 16.10.2021. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH Ibri Bulića, optuženog Srećka Aćimovića i branioca optuženog, advokata Miloša V. Perića, dana 07.06.2021. godine donio je slijedeću:

PRESUDU

Odbija se kao neosnovana žalba Tužilaštva BiH, dok se žalba branioca optuženog Srećka Aćimovića uvažava u pogledu odluke o kazni, te se prvostepena presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 020200 16 Kri od 16.10.2020.godine u tom dijelu **preinačava** tako što se optuženi Srećko Aćimović za krivično djelo Genocid iz člana 141. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), u vezi sa članom 24. istog zakona (pomaganje), za koje je tom presudom oglašen krivim, na osnovu navedene zakonske odredbe, te odredaba članova 33., 38. stav 1., 41. stav 1. KZ SFRJ **osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina**, dok se u ostalom dijelu žalba branioca odbija i prvostepena presuda potvrđuje.

OBRAZLOŽENJE

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Prvostepenom presudom Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 020200 16 Kri od 16.10.2020. godine optuženi Srećko Aćimović oglašen je krivim da je počinio krivično djelo Genocid iz člana 141. Krivičnog zakona SFRJ, u vezi sa članom 24. istog zakona. Pobjanom presudom optuženi je osuđen na kaznu zatvora u trajanju od devet (9) godina, te se optuženom u skladu sa članom 50. stav 1. KZ SFRJ u izrečenu kaznu zatvora uračunalo i vrijeme koje je proveo u pritvoru, počev od momenta lišenja slobode dana 30.11.2015. godine pa do 29.12.2015. godine. Istom presudom na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH oštećeni su sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnicu, dok je primjenom odredbe člana 188. stav 4. ZKP BiH odlučeno da se optuženi oslobađa od dužnosti naknade troškova krivičnog postupka, te da isti padaju na teret budžetskih sredstava.

2. Protiv navedene prvostepene presude žalbu je izjavio branilac optuženog Srećka Aćimovića, advokat Miloš Perić, zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, povrede krivičnog zakona i odluke o krivičnoj sankciji, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH žalbu uvaži i preinači prvostepenu presudu, te optuženog Srećka Aćimovića, na osnovu člana 284. tačka c) u vezi sa članom 3. stav 2. ZKP BiH oslobodi od optužbe i ukine mu mjeru zabrane putovanja iz člana 126. stav 2. ZKP BiH ili da apelaciono vijeće uvaži žalbu, te na osnovu člana 315. stav 1. tačke a) i b) ZKP BiH rješenjem ukine prvostepenu presudu i odredi održavanje pretresa pred tim vijećem i optuženom Aćimoviću ukine mjeru zabrane putovanja iz člana 126. stav 2. ZKP BiH.

3. Tužilaštvo BiH je podnijelo žalbu zbog odluke o krivičnopravnoj sankciji iz člana 296. stav 1. tačka d) ZKP BiH i odluke o troškovima krivičnog postupka iz člana 296. stav 1. tačka d) ZKP BiH, sa prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH žalbu uvaži i osudi optuženog na kaznu zatvora ne manju od 15 godina, te da odredi naknadu plaćanja dijela troškova postupka na teret optuženog.

4. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je dostavilo i odgovor na žalbu odbrane, u kojem navodi da odbrana nije uspjela ukazati ni na najmanji nedostatak analize prvostepenog

vijeća u pobijanoj presudi i da nije ponudila ni jedan konkretan dokaz ili navod iz uloženi dokaza i svjedočenja saslušanih svjedoka iz kojih bi se mogao izvući drugačiji zaključak ili drugačija odluka vijeća. U nedostatku takvih konkretnih okolnosti na koje bi odbrana mogla ukazati, odbrana je navela i pozvala se na svoje mišljenje i tvrdnje koje nisu ničim potkrijepljene, te pokušala koristiti neke dokaze koji nisu ni uvršteni u dokazni materijal, kao npr. presudu Popović i drugi u MKSJ. Na osnovu iznesenog, Tužilaštvo BiH predlaže da apelaciono vijeće u cijelosti odbije žalbu odbrane Aćimović Srećka kao neosnovanu, da prihvati žalbene navode Tužilaštva BiH i Aćimović Srećku utvrdi kaznu u skladu sa zakonom, a kako je to obrazloženo u žalbi Tužilaštva na prvostepenu presudu.

5. Branilac optuženog Srećka Aćimovića, advokat Perić je također dostavio odgovor na žalbu Tužilaštva, ukazujući da je žalba neosnovana, te da se u istoj ističu netačni navodi sa izmišljenim zaključcima tužioca. Prijedlog odbrane u pogledu odluke o krivičnopravnoj sankciji, tako i odluke o troškovima krivičnog postupka, jeste da se žalba optužbe odbije kao neosnovana.

6. Na javnoj sjednici vijeća održanoj dana 07.06.2021. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, tužitelj BiH, kao i branilac optuženog ostali su kod pismeno iznijetih žalbenih prigovora i razloga, kao i odgovora na žalbe. Optuženi Aćimović se saglasio sa svime što je iznio njegov branilac, obrazlažući dodatno ono što je već bilo predmet žalbe njegovog branioca, te o čemu će se odlučiti u okviru preispitivanja žalbenih prigovora iznesenih od strane branioca optuženog.

7. Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u okviru istaknutih žalbenih osnova i navoda, vijeće Apelacionog odjeljenja (Apelaciono vijeće/Vijeće) je donijelo odluku kao u izreci iz razloga koji slijede.

II OPŠTA PITANJA

8. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioca da u skladu sa odredbom člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

9. Budući da apelaciono vijeće na osnovu odredbe člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

10. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

11. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore, shodno ustaljenoj praksi apelacionih vijeća ¹, odbaciti bez daljeg razmatranja.

III ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 297. ZKP BiH: BITNE POVREDE ODREDABA KRIVIČNOG POSTUPKA

A. Standardi za odlučivanje po žalbi

12. U skladu sa članom 296. ZKP BiH, presuda se može pobijati zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Bitne povrede odredaba krivičnog postupka definisane su članom 297. ZKP BiH.²

13. S obzirom na težinu i značaj počinjenih povreda postupka, ZKP BiH pravi razliku između onih povreda koje, ako se utvrdi da postoje, stvaraju neoborivu pretpostavku da su

¹ v. MKSJ: Drugostepena presuda u predmetu Krajišnik, par. 17.: Drugostepena presuda u predmetu *Martić*, par. 15; Drugostepena presuda u predmetu *Strugar*, par. 17. Ovakvu praksu je kroz svoje odluke slijedilo više žalbenih vijeća Suda BiH, u tom smislu v. *Trbić*, drugostepena presuda broj: X-KRŽ-07/386 od 21.10.2010. godine.

² Član 297. **Bitne povrede odredaba krivičnog postupka:** (1) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji: a) ako je Sud bio nepropisno sastavljen ili ako je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja, b) ako je na glavnom pretresu učestvovao sudija koji se morao izuzeti, c) ako je glavni pretres održan bez osobe čija je prisutnost na glavnom pretresu po zakonu obavezna ili ako je optuženom, branitelju, ili oštećenom protivno njegovom zahtjevu, uskraćeno da na glavnom pretresu upotrebljava svoj jezik i da na svom jeziku prati tok glavnog pretresa, d) ako je povrijeđeno pravo na odbranu, e) ako je protivno zakonu bila isključena javnost na glavnom pretresu, f) ako je Sud povrijedio propise krivičnog postupka o postojanju odobrenja nadležnog organa, g) ako je Sud donio presudu a nije bio stvarno nadležan ili ako je nepravilno odbio optužbu zbog stvarne nenadležnosti, h) ako Sud svojom presudom nije potpuno riješio predmet optužbe; i) ako se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati presuda, j) ako je optužba prekoračena, k) ako je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili ako presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama. (2) Bitna povreda odredaba krivičnog postupka postoji i ako Sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

negativno uticale na valjanost izrečene presude (apsolutno bitne povrede) i povreda kod kojih se, u svakom konkretnom slučaju, ostavlja na ocjenu sudu da li je ustanovljena povreda postupka imala ili mogla imati negativan utjecaj na valjanost presude (relativno bitne povrede).

14. Apsolutno bitne povrede ZKP BiH taksativno su nabrojane u tačkama a) do k) stava 1. člana 297. ZKP BiH.

15. Ukoliko bi apelaciono vijeće našlo da postoji neka od bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, obavezno je da u skladu sa odredbom iz člana 315. stav 1. tačka a) ZKP BiH ukine prvostepenu presudu, izuzev u slučajevima iz člana 314. stav 1. ZKP BiH.³

16. Za razliku od apsolutnih, relativno bitne povrede nisu taksativno pobrojane u zakonu, već postoje u slučaju kada sud u toku glavnog pretresa ili prilikom donošenja presude, nije primjenio ili je nepravilno primjenio koju odredbu zakona o krivičnom postupku, ali samo ukoliko je to bilo ili je moglo biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude.

17. U odnosu na navode da je povreda načela krivičnog postupka mogla imati negativan utjecaj na donošenje zakonite i pravilne presude, nije dovoljno da podnosilac žalbe jednostavno tvrdi da se procesna povreda *hipotetički* mogla negativno odraziti na donošenje zakonite i pravilne presude, već će apelaciono vijeće zaključiti da se povreda načela krivičnog postupka desila samo ako podnosilac žalbe dokaže da je ona materijalne prirode i da se može zaključiti da je navedena povreda negativno utjecala na donošenje zakonite i pravilne presude. Naime, kada apelaciono vijeće smatra da je donesena zakonita i pravilna presuda, bez obzira na povredu postupka takve prirode, apelaciono vijeće će zaključiti da član 297. stav 2. ZKP BiH nije prekršen.

1. Podosnov prvi: Odbrana smatra da je povrijeđeno pravo na odbranu, da se presuda zasniva na dokazu na kome se po odredbama ovog zakona ne može zasnivati

18. Ukazujući na navedenu povredu žalbom se osporava uvrštavanje u spis ranijih iskaza svjedoka SA-5, datih Tužilaštvu BiH, te iskaza zaštićenih svjedoka iz predmeta

³Član 314. **Preinačenje prvostepene presude:** (1) Vijeće apelacionog odjeljenja će, uvažavajući žalbu, presudom preinačiti prvostepenu presudu ako smatra da su odlučne činjenice u prvostepenoj presudi pravilno utvrđene i da se, s

MKSJ, iz razloga što odbrani i optuženom nije omogućeno unakrsno ispitivanje. Povreda prava na odbranu je prema navodima žalbe, manifestovana i u pogledu pitanja koja bi eventualno bila postavljena svjedoku SA-5 u unakrsnom ispitivanju, te činjenici da u pobijanoj presudi nije obrazloženo zašto se ta pitanja nisu prihvatila i iz kojih razloga nisu relevantna. Branilac optuženog osporava i dodatne mjere zaštite svjedoku SA-1, (svjedočenje iz druge prostorije), smatrajući da su iste određene bez postojanja zakonskih razloga i obezbjeđenja imuniteta od krivičnog gonjenja, suprotno važećim odredbama ZKP BiH.

19. Prihvatanje kao dokaza iskaza svjedoka Tužilaštva iz istrage koji su pribavljeni povredom odredaba ZKPBiH, prema navodima odbrane, također je povrijeđeno pravo optuženog na odbranu. Svi iskazi svjedoka SA-5 su dati pod pritiskom, iz straha, u stanju ..., zbog čega su takvi iskazi nezakoniti dokazi. Iskaz svjedoka SA -1, prema žalbi je također nezakonit, budući da je u zapisnik uneseno ono što on nije rekao. Zapravo, istražitelj mu je prilikom ispitivanja naveo lica koja su se nalazila na šljunkari u Kozliku, a potom je u zapisnik uvedeno kao da ih je svjedok naveo i vidio u Kozliku. Prema navodima odbrane, pogrešno je tumačena i odredba člana 86. stav 7. ZKP BiH, odnosno način na koji se vodi ispitivanje.

20. Žalba dalje ukazuje da je zasnivanje utvrđenih činjenica u pretežnom dijelu bazirano na izjavama svjedoka iz istrage, koje su na glavnom pretresu izmijenjene ili je izostalo unakrsno ispitivanje od strane odbrane, što se također karakteriše kao povreda prava na odbranu, kao i selektivna ocjena dokaza bez obrazloženja zašto se ne poklanja povjerenje iskazu sa glavnog pretresa, niti zašto se istom svjedoku u jednom dijelu iskaza vjeruje, a u drugom ne vjeruje, te zašto su neki svjedoci kredibilni, a drugi ne.

- Nalazi apelacionog vijeća:

21. Analizirajući sadržaj prvostepene presude u kontekstu iznesenih povreda prava na odbranu, apelaciono vijeće nalazi da su prigovori u vezi s tim neosnovani.

22. Naime, iz sadržaja pobijane presude jasno proizilazi da je u istoj data detaljna analiza osporavanih iskaza zaštićenih svjedoka, kako sa aspekta njihove prihvatljivosti kao

obzirom na utvrđeno činjenično stanje, po pravilnoj primjeni zakona, ima donijeti drukčija presuda, a prema stanju stvari i u slučaju povrede iz člana 297. stav (1) tačka f), g) i j) ovog zakona.

dokaza u krivičnom postupku, tako i sa aspekta njihove sadržajne validnosti u kontekstu konkretnog predmeta.

23. U tom smislu, apelaciono vijeće nalazi da iz sadržaja pobijane presude, proizilaze ispravni i valjani zaključci u pogledu donešenih procesnih odluka, a koje se odnose na odluke o prihvatljivosti dokaza, odluke o dodijeljivanju zaštitnih mjera svjedocima, odluku o uvrštenim dokazima u spis predmeta, a po osnovu odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH i u smislu odredbi Zakona o ustupanju⁴. Navedene procesne odluke i razlozi zbog kojih su donešene su detaljno obrazloženi na stranama 25. do 60. pobijane presude. Tom prilikom su razmotreni i svi prigovori odbrane, identitični prigovorima koji se navode u žalbi, te obrazložen stav prvostepenog vijeća o istim. Iznesene razloge ovo vijeće ocjenjuje sasvim jasnim i konkretnim, logičnim i utemeljenim, te u cjelosti prihvata kao valjane.

24. U vezi sa korištenjem dokaza pribavljenih od MKSJ u postupcima pred sudovima u BiH, a što je valjano obrazloženo u prvostepenoj presudi na stranama 41- 44, valja ukazati i na činjenicu da iz sadržaja spisa proizilazi da odbrana u toku prvostepenog postupka nije ni sporila ulaganje istih od strane Tužilaštva i da je te dokaze prihvatila kao nesporne. U pogledu odluke prvostepenog vijeća o prihvatanju dokaza u skladu sa članom 273. ZKP BiH, valja istaći da pored toga što je ista zasnovana na zakonu, da je i to vrlo detaljno i razložno obrazloženo od strane prvostepenog vijeća na stranama 33–44 pobijane presude.

25. U pogledu dokaza pribavljenih od strane MKSJ, prvostepeno vijeće je u obrazloženju precizno navelo slijed radnji i prijedloga od strane stranaka u postupku, izjašnjenje istih u vezi s tim prijedlozima, te razloge za odluke koje je donijelo i na čemu se iste temelje, koje razloge i ovo vijeće prihvata kao valjane. U tom smislu je u pobijanoj presudi navedeno: *„Vijeće podsjeća da je prihvatanje iskaza svjedoka datih pred MKSJ-u, regulisano članom 5. Zakona o ustupanju, u kojim se navodi da: „Zapisnik o iskazu svjedoka dat pred MKSJ, kao i zapisnik o vanpretresnom iskazu svjedoka, sačinjen pred MKSJ-om u skladu sa pravilom 71. Statuta i Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ, može se koristiti pred sudom pod uslovom da je iskaz ili vanpretresni iskaz od značaja za*

⁴ Zakon o ustupanju predmeta od strane međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u BiH („Službeni glasnik BiH“; broj 61/04 i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o ustupanju predmeta od strane međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu BiH i korištenju dokaza pribavljenih od međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 46/06, 53/06, 76/06).

pitanje o kojem se raspravlja". U stavu 2. istog člana, propisano je da: „Sud može isključiti iskaz koji je dat od strane zaštićenog svjedoka ako je šteta koja može nastati veća od dokazne vrijednosti tog iskaza. Dodatno, u članu 5. stav 3. Zakona o ustupanju propisano je da: „Odredbama ovog člana ne utiče se na pravo optuženog da zahtijeva prisustvo svjedoka iz stava 1. ovog člana u svrhu unakrsnog ispitivanja. Odluku o ovom zahtjevu, donosi sud.“ „Vijeće ističe da dokaz koji je prikupljen u skladu sa odredbama ZKP BiH, koji je autentičan i relevantan za krivični postupak, i koji nije u suprotnosti sa imperativnim odredbama člana 10. ZKP BiH, može biti prihvaćen kao dokaz u krivičnom postupku, i da može biti predmetom ocjene i analize“.

26. Upravo u tom pravcu, kako ispravno naglašava i pobijana presuda, u Zakonu o ustupanju predmeta je eksplicitno navedeno da optuženi ima pravo da zahtijeva unakrsno ispitivanje svjedoka, čije izjave sud odluči da koristi u skladu sa članom 5. Zakona o ustupanju predmeta, ali ako mu se ne pruži prilika da ga unakrsno ispita, onda će iskaz takvog svjedoka, podlijegati članu 3. stav 2. istog zakona, u kom slučaju sudovi ne mogu zasnivati osuđujuću presudu isključivo ili u odlučujućoj mjeri na prethodnim iskazima svjedoka koji nisu dali usmeni iskaz na glavnom pretresu. Rukovodeći se takvim zakonskim odredbama i utvrđenim standardima, prvostepeno vijeće pobijanu presudu i nije temeljilo u odlučujućoj mjeri na ovim dokazima, nego ih je koristilo kao potkrepljujuće ili kontrolne dokaze, iz kojih razloga se ne može prihvatiti tvrdnja žalbe o povredi prava optuženog na odbranu zagarantovanog članom 7. ZKP, kao i članom 6. stav 3. tačka c) Evropske konvencije.

27. Odbrana optuženog, u ovom dijelu žalbe, ponavlja i ranije prigovore u odnosu na zdravstveno stanje zaštićenog svjedoka SA – 5, da isti izjave nije dao slobodno, svojom voljom, da je bio bolestan, pod pritiskom, u strahu, bez validnih pouka o njegovom saslušanju. Međutim, uvidom u spis predmeta kao i u sadržaj prihvaćenih izjava ovog svjedoka, apelaciono vijeće je, jednako kao i prvostepeno vijeće, ocijenilo da je njegovo saslušanje provedeno u skladu sa odredbom člana 86. ZKP BiH, da su svjedoku data sva Zakonom propisana obavještenja i upozorenja, uključujući i upozorenje iz člana 84. ZKP BiH, te da je svjedok svojim potpisom potvrdio da ih je razumio, kao i da su zapisnici o njegovom saslušanju sastavljeni u skladu sa Zakonom, odnosno da sadrže sve potrebne elemente propisane odredbom člana 152. ZKP BiH. Imajući sve to u vidu, valjalo je

prigovore žalbe branioca optuženog istaknute u ovom pravcu, odbiti kao neosnovane. Pri tome apelaciono vijeće ukazuje da je prvostepeno vijeće, cijeneći istovjetne prigovore odbrane istaknute u toku prvostepenog postupka, u paragrafima 184. – 207. iznijelo sve što je povodom ovih prigovora rađeno u svrhu provjere zdravstvenog stanja svjedoka SA-5, te u vezi s tim dalo i ocjenu nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatra dr Omera Ćemalovića, koji je analizirao svu dostupnu medicinsku dokumentaciju navedenog svjedoka, čije mišljenje je vijeće prihvatilo razmotrivši pri tome i sve suprotne prigovore i tvrdnje odbrane. Stoga navedeni, u žalbi ponovljeni prigovori i tvrdnje odbrane u vezi sa iskazom svjedoka SA-5 ostaju bez potrebne logičke i činjenične osnove, te se kao takvi i u ovom dijelu odbijaju.

28. Žalba branioca je osporavajući valjanost prvostepene presude isticala i nedostatke na zapisnike o saslušanju svjedoka SA-1, u smislu postavljanja pitanja, unošenja pitanja i odgovora u zapisnik. Međutim, nakon uvida u sadržaj istih, ovo vijeće iste ne nalazi spornim, imajući u vidu zakonsku odredbu člana 86. ZKP BiH kojom je propisan tok saslušanja svjedoka. Naime, stavom 7. navedenog člana, propisano je da se prilikom saslušanja svjedok poziva da sva svoja saznanja o krivičnom djelu, učinitelju i drugim važnim okolnostima za postupak iznese u neometanom izlaganju, *a nakon toga mu se mogu postavljati pitanja, vršiti provjeravanja, dopune i razjašnjenja onoga što je izjavio.* Postavljanje pitanja svjedoku dakle, prema navedenoj odredbi nije obligatorno, nego fakultativno, u cilju da se iskaz upotpuni i da se otklone protivrječnosti i nejasnoće u iskazu ukoliko ih ima. Imajući u vidu izneseno, apelaciono vijeće nalazi da su žalbeni prigovori u pogledu zakonitosti zapisnika o saslušanju svjedoka SA -1 neosnovani, te se kao takvi odbijaju.

29. Kada su u pitanju prigovori kojima se osporava dodjeljivanje dodatnih zaštitnih mjera za svjedoka SA -1, valja konstatovati da je prvostepeno vijeće bilo u najboljoj poziciji da ocijeni sve okolnosti konkretnih prijetnji i pritisaka na ovog svjedoka, te je u skladu sa takvom ocjenom upravo i donijelo odluku, za koju je dalo valjano obrazloženje, sa kojim se u cjelosti slaže i ovo vijeće. U tom pravcu u paragrafu 100. prvostepeno vijeće je navelo slijedeće: *„Vijeće je navedeni prijedlog Tužilaštva prihvatilo, te odredilo dodatne mjere zaštite za svjedoka SA-1 u vidu svjedočenja iz druge prostorije, uz izmjenu slike, ocijenivši da su u konkretnom slučaju, suprotno navodima odbrane optuženog Acimovića, ispunjeni uslovi iz odredbe člana 13. stav 1. i 2. Zakona o zaštiti svjedoka. Naime, Vijeće je ocijenilo da u konkretnom slučaju nije neophodno da je sam optuženi uticao na svjedoka, nego je bitno da zbog zastrašivanja i upućenih prijetnji vezano za njegovo svjedočenje, postoji*

opravdana bojazan da će se ozbiljno ugroziti lična sigurnost svjedoka ili članova njegove porodice, a što u konkretnom slučaju proizlazi iz njegove izjave date Tužilaštvu, iz kojeg razloga je bilo neohodno osigurati uslove kako bi ovaj svjedok slobodno dao svoj iskaz na glavnom pretresu.“ Ovakvo obrazloženje apelaciono vijeće ocjenjuje prihvatljivim, a donešenu odluku u vezi sa zaštitnim mjerama dodjeljenim svjedoku valjanom i na zakonu zasnovanom, dok su suprotne tvrdnje i prigovori žalbe ocjenjuju neosnovanim.

30. Branilac optuženog Srećka Aćimovića je u žalbi istakao i to da svjedočenje svjedoka SA-1 predstavlja nezakonit dokaz, smatrajući da je istom dodijeljen imunitet u suprotnosti sa odredbama Zakona o izmjenama i dopunama ZKP BiH, koji je stupio na snagu 29.09.2018. godine. Apelaciono vijeće je i ove navode branioca ocijenilo neosnovanim, jednako kao i prvostepeno vijeće, obzirom da je nesporno utvrđeno da je odluka Tužilaštva kojom je svjedoku SA-1 dodijeljen imunitet, donesena prije stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama ZKP BiH.⁵

31. Imajući u vidu izneseno, ovo vijeće nalazi da se pobijana presuda ne zasniva na nezakonitim dokazima, te da žalbeni prigovori odbrane optuženog i zaključci koje odbrana iznosi tumačeći zakonske odredbe nemaju utemeljenje u zakonu, niti sudskoj praksi, iz kojih razloga po ocjeni ovog vijeća navodima žalbe nije uspješno osporena zakonitost pribavljenih i prihvaćenih dokaza.

2. Podosnov drugi: Odbrana smatra da je povrijeđeno pravo na odbranu time što je optužba prekoračena

32. Odbrana žalbom ukazuje da je pobijanom presudom povrijeđen identitet između optužnice i presude. U tom pravcu se navodi: da je u paragrafu 736. navedeno da je broj ubijenih muškaraca Bošnjaka i dječaka prilagođen provedenim dokazima, pa je umjesto više od 8.000 navedeno više od 7.000, a saglasno utvrđenim činjenicama koje je sud prihvatio. U vezi s tim, u presudi se ne navodi da je ta činjenica pouzdano utvrđena, već je upotrebljena formulacija „vrlo vjerovatno“. Pošto je neodređena, paušalna i u javnosti vrlo često osporavana, ista nije ni ispunjavala uslove prihvatljivosti. Dalje, u paragrafu 737. prvostepeno vijeće navodi da je broj zarobljenih koji su kritične prilike ubijeni u Kozluku

prilagodio broju ekshumiranih lica, na koji način je dodatno povrijeđen identitet optužnice i presude, jer je u optužnici navedeno da je iz škole u Roćeвиću dovezeno i ubijeno 1040 zarobljenika, a u presudi je navedeno oko 818. Odbrana smatra da je navedenim radnjama i u pogledu krivičnog djela za koje je optuženi Aćimović oglašen krivim, prekoračena optužba. Prema navodima žalbe odbrane, prvostepeno vijeće je ispuštanjem veoma bitnih činjenica i okolnosti iz opisa djela u optužnici, optuženog oglasilo krivim za drugo djelo u odnosu na ono iz optužnice. U optužnici se kvalifikacijom krivičnog djela u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH optuženi etiketira kao učesnik UZP kroz oblik pomaganja, dok presuda ne prihvata tu činjenicu kao utvrđenu (paragrafi 708-712 Podnaslov: „Nema dokaza da je optuženi i sam dijelio namjeru glavnih izvršilaca“), a u članu 141. KZ SFRJ ove činjenice nisu predviđene pravnom kvalifikacijom krivičnog djela. Iz toga slijedi, kako se to zaključuje žalbom branioca optuženog, da nije dokazano da je isti počinio ono krivično djelo koje mu je stavljeno na teret, te ga je sud trebao osloboditi od optužbe, a ne da ga osudi za djelo iz drugog krivičnog zakona, u kome nisu sadržani bitni elementi krivičnog djela za koje je optužen.

33. Nadalje, u žalbi se navodi da su u izreci presude ispušteni nedokazani dijelovi iz optužnice : - broj stradalih u Srebrenici, - da su vojnici 2pb obezbjeđivali zarobljenike u školi u Roćeвиću, - da je optuženi vidio da se zarobljenici u školi drže u nehumanim uslovima, - da je vidio da je najmanje 20 neidentifikovanih zarobljenih Bošnjaka ubijeno iz vatrenog oružja od strane neidentifikovanih vojnika (VRS), - da je Aćimović kritičnog dana postupao po instrukcijama i zadacima viših oficira VRS Vujadina Popovića i Drage Nikolića, - da je organizovao, nadzirao i izdavao pripadnicima 2 pb da se zarobljenici ukrcaju u kamione, - da je organizovao, nadzirao i izdavao uputstva pripadnicima 2 pb da prate kamione kojima su zarobljenici prevoženi do mjesta strijeljanja, - da je sam izabrao lokaciju u Kozluku gdje je izvršeno strijeljanje zarobljenika, - da su među učesnicima strijeljanja bili i pripadnici 2. bataljona, - da je na šljunkari u Kozluku ubijeno 1040 zarobljenika dovezenih iz škole u Roćeвиću. U presudi je jedino dokazano da je Aćimović postupajući po naredbi koju je dobio u kasnim večernjim satima 14.07.1995.g. upućenoj iz komande Zvorničke brigade da se zarobljenici strijeljaju, narednog dana 15.07.1995.g. u prijednevnom satima, *pripremio municiju, obezbjedio kamione i izdao naredbu vozačima iz 2. bataljona da prevoze zarobljenike na šljunkaru na obalu rijeke Drine u Kozluku.*

⁵ Odluka o imunitetu od krivičnog gonjenja broj: A-84/17 od 02.03.2017. godine, dokaz Tužilaštva broj: T-20

34. Prema stanovištu žalbe, ako se pažljivo analiziraju dijelovi činjeničnog opisa krivičnog djela iz optužnice i činjeničnog opisa krivičnog djela iz izreke presude, lako se uočava ogromna razlika u broju i karakteru dokazanih inkriminiranih radnji, zbog čega činjenični supstrat iz izreke presude nema količinu inkriminacije i sva potrebna obilježja krivičnog djela iz člana 171. tačka a) i b) u vezi sa članom 180. stav 1. KZBiH. Iz tih razloga je prema navodima odbrane, podvođenjem tog izmijenjenog činjeničnog opisa pod zakonsku odredbu iz drugog zakona i dajući istom drugu pravnu kvalifikaciju (čl. 141. u vezi sa članom 24. KZ SFRJ), prvostepenom presudom učinjena povreda identiteta između optužbe i presude.

- Nalazi apelacionog vijeća;

35. U vezi sa navedenim prigovorom i tvrdnjama žalbe, apelaciono vijeće podsjeća da se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj, odnosno na glavnom pretresu izmijenjenoj ili proširenoj optužnici. Iz toga nesumnjivo proizlazi da između presude i optužbe mora postojati identitet, koji se ogleda u tome da sud odluku donosi samo u odnosu na ono što se optuženom licu stavlja na teret, dok samom kvalifikacijom tih radnji sud nije vezan. Subjektivni identitet podrazumijeva da se presuda odnosi na lice koje je optuženo, dok se objektivni identitet manifestuje kroz podudarnost činjeničnog opisa optužbe i izreke presude.

36. Po mišljenju apelacionog vijeća, nije osnovana žalbena tvrdnja da je izvršenom modifikacijom od strane prvostepenog vijeća u činjenični supstrat izreke presude predstavljena sasvim nova optužnica, niti da je na ovaj način došlo do povrede identiteta optužbe i presude, time što je optuženi oglašen krivim za krivično djelo Genocid iz člana 141. u vezi sa članom 24 (pomaganje) KZ SFRJ.

37. Sud u konkretnom slučaju nije izašao iz okvira optužnice, budući da je optuženog Aćimovića oglasio krivim za krivično djelo čiji su svi potrebni elementi sadržani u samoj optužnici. Apelaciono vijeće podsjeća da kada se govori o identitetu između presude i optužnice, da se to odnosi na identitet radnji koje se optuženom stavljaju na teret, odnosno samog činjeničnog opisa, koji nije ugrožen u slučaju izostavljanja činjenica koje nisu dokazane, te činjeničnim preciziranjima izvršenim od strane suda, koje ne ide na štetu optuženog, a koje ima podlogu u izvedenim dokazima. Pogotovo se ne radi o prekoračenju optužnice kada se izostavljanjem pojedinih činjenica iz činjeničnog opisa u suštini

smanjuje kriminalna količina koja se optuženom stavlja na teret, kao što je to u konkretnom predmetu bio slučaj.

38. Takođe, činjenica da je prvostepeno vijeće pobliže preciziralo broj ubijenih zarobljenika, te isti broj dovelo u vezu sa brojem ekshumiranih lica, ne implicira povredu prava na odbranu, kako to žalba uporno nastoji prikazati.

39. Kada se izvrši komparacija optužnice i izreke pobijane presude, jasnim se nameće zaključak da se radi o takvim izmjenama koje služe da se činjenični opis učini jasnijim i preciznijim, kako bi odgovarao utvrđenom činjeničnom stanju. U tom smislu prvostepeno vijeće je na temelju činjeničnog utvrđenja u toku postupka preciziralo činjenični opis, a da kod toga, nije diralo u dijelove optužnice koji se tiču bitnih elemenata djela, tako da se ni u kom slučaju ne radi o novoj optužbi i novom krivičnom djelu, kako to žalba neosnovano tvrdi. Tvrdnja žalbe da krivično djelo iz člana 171. KZ BiH za koje je optuženi Aćimović optužen, nije identično krivičnom djelu iz člana 141. KZ SFRJ, odnosno da su to dva različita krivična djela, potpuno je neosnovana i nema zakonsko utemeljenje na koje upućuje branilac optuženog Aćimović. U vezi sa ovim prigovorom, apelaciono vijeće će se detaljnije osvrnuti u dijelu koji se odnosi na žalbene prigovore povrede krivičnog zakona.

40. Imajući u vidu izneseno, ovo vijeće zaključuje da se u konkretnom radi o prilagođavanju optužnice dokazima izvedenim na glavnom pretresu i činjeničnom stanju kakvo proizilazi iz analize dokaza i da izvršena modifikacija od strane prvostepenog vijeća u činjeničnom opisu, kako je to već istaknuto, ne izlazi van njegovog okvira tako što bi predstavljao novu optužbu sa daljom negativnom reperkusijom po garancije odbrane optuženog. Stoga, suprotno žalbenim navodima, apelaciono vijeće zaključuje da u konkretnom slučaju nije došlo do prekoračenja optužbe, odnosno do povrede objektivnog identiteta između optužbe i presude.

41. Do prekoračenja nije došlo ni zbog činjenice da je optuženi optužnicom terećen za krivično djelo iz člana 171. tačka a) i b) KZ BiH, a osuđen za djelo istog naziva po članu 141. u vezi sa članom 24. KZ SFRJ, koji zakon je važio u vrijeme izvršenja i koji je povoljniji za optuženog u pogledu zapriječene kazne. Ovo iz razloga što, kao što je već navedeno, sud nije vezan pravnom kvalifikacijom iz optužnice i presudu donosi na osnovu detaljne analize svih provedenih dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi, nakon čega utvrđuje eventualnu krivicu i oblik odgovornosti, te sam vrši kvalifikaciju krivičnog djela, pri čemu kvalifikaciju iz optužnice može prihvatiti kao konačnu, a može i promjeniti.

42. Na osnovu svega naprijed izloženog, apelaciono vijeće je zaključilo da su neosnovani žalbeni prigovori odbrane u odnosu na optuženog Aćimovića u smislu člana 297. stav 1. tačka j) i tačka h) ZKP BiH, te su isti kao takvi odbijeni.

3. Podosnov treći: Odbrana smatra da pobijana presuda ne sadrži razloge, odnosno da u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama

43. Nerazumljivost presude, prema navodima žalbe odbrane optuženog Aćimovića, ogleda se u sljedećem: poznato je da je Srebrenica od strane VRS zauzeta 11.07.1995.g. i da se poslije toga do kraja jula 1995.g. vodila borbe sa snagama 28. divizije, vojne formacije Armije BiH, koja je napustila Srebrenicu i civilno stanovništvo. Dakle napad nije bio usmjeren na pripadnike bošnjačkog naroda, već na vojnu formaciju, u ratu neprijateljske vojske - 28. diviziju Armije BiH. Dalje, prema izreci presude više od 7.000 muškaraca Bošnjaka i dječaka je ubijeno. Po braniocu, nejasno je zašto se koristi ova sintagma i uporno prenosi iz presude u presudu, budući da su dječaci bošnjačke nacionalnosti takođe „muškarci Bošnjaci“ pa se naglašavanje ubijanja i dječaka, bez preciziranja tačnog broja ubijenih lica u tom uzrastu, ukazuje tendencioznim, a činjenično stanje u ovom dijelu nepouzđano utvrđenim.

44. Izreka presude je prema navodima žalbe nerazumljiva i u pogledu perioda navodnog pružanja pomoći članovima UZP od strane optuženog Aćimovića (od 14. do 16.07.1995.g.). Nerazumljivo je i nejasno utvrđenje suda u izreci presude da je među pripadnicima VRS koji su vršili strijeljanje zarobljenika „najmanje jedan bio pripadnik 2. bataljona“. Ako je „najmanje jedan“, taj bi trebao imati svoje ime i prezime. Odbrana ukazuje da nije naveden ni jedan dokaz na osnovu kojeg bi se moglo zaključiti da je optuženi vidio bilo kakvo nasilje prema zarobljenicima, da se ubijaju i drže u nehumanim uslovima. Ni jedan svjedok nije izjavio da su pred školom vršena pojedinačna ubistva, da je Aćimović bio prisutan kada su ista vršena i vidio ta ubistva.

45. U pogledu činjenice da je u večernjim satima 14.07.1995. g. optuženi dobio naredbu iz komande Zvorničke brigade da se zarobljenici strijeljaju, pa da je po toj naredbi sutradan pripremio municiju, obezbijedio kamione i naredio vozačima 2. bataljona da prevoze zarobljenike, postoji protivrječnost izreke i razloga presude. Prije svega nema ni jednog dokaza da je naredba imala takav sadržaj, već je od optuženog telegramom samo naređeno da odredi vod vojnika koji će izvršiti strijeljanje (par 403.). Svi ovi svjedoci posvjedočili su da je optuženi odbio takvu naredbu. Prema navodima odbrane,

prvostepeno vijeće nije moglo utvrditi tačan sadržaj naredbe koju je optuženi dobio uveče, a u izreci utvrđuje da je optuženi 15.07.1995.g. opisane radnje poduzeo na osnovu te naredbe, što je očigledna protivrječnost ovog dijela izreke presude i razloga.

46. Konačno, odbrana smatra da je radnje koje bi imale značaja za nadležnost optuženog kao komadanta 2. Pb nad teritorijom Roćevića (prijem zarobljenika, obezbjeđenje smještaja u školi, uslovi smještaja, vršenje nasilja, eventualna pojedinačna ubistva), Sud našao nedokazanim i izostavio iz izreke presude (par. 713.-737.). Upravo izostavljanjem razloga o povezanosti ove činjenice navedene u izreci kao bitne, sa inkriminiranim radnjama optuženog, koje su takođe navedene u izreci, prema navodima odbrane, sud je učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz ove tačke.

- Nalazi apelacionog vijeća

47. *Prima facie* analiza pobijane presude, a kako se to zahtijeva prema standardima za preispitivanje presude sa osnova bitnih povreda, ne ukazuje na postojanje opisane bitne povrede. Prvostepeno vijeće je po ocjeni apelacionog vijeća, u cijelosti postupilo u skladu sa odredbom člana 290. stav 7. ZKP BiH. U tom smislu valja naglasiti da je prvostepena presuda pobrojala i sadržajno iznijela dokaze kojima je poklonila vjeru u izvođenju zaključaka o odlučnim činjenicama, u skladu sa načelom slobodne ocjene dokaza, dajući ocjenu istih i konkretne razloge u vezi s tim. U presudi su takođe dati razlozi i zašto nije povjerovano drugim svjedocima i dokazima. Dakle, sa aspekta formalne ispravnosti pobijane presude, apelaciono vijeće izvodi zaključak da je prvostepeno vijeće iznijelo dovoljne i prihvatljive razloge za svoje stavove i utvrđenja i bitne dokaze koji potkrijepljuju cjelinu stava koji je taj sud zauzeo. Stoga je ocjena žalbe da se radi o nerazumljivim i nejasnim utvrđenjima suda u izreci presude, paušalna i neosnovana.

48. Žalbene tvrdnje da je izreka pobijane presude nerazumljiva iz razloga što je navedeno da je napad na Srebrenicu trajao do 01.11.1995.godine, kao i da je nerazumljivo zašto se koristi sintagma „više od 7000 muškaraca Bošnjaka i dječaka“; iako su dječaci takođe muškarci, po ocjeni ovog vijeća nisu potkrijepljene dovoljnom argumentacijom na osnovu koje bi se moglo zaključiti da iste dovode do apsolutno bitnih povreda odredaba krivičnog postupka. Naime, iz sadržaja pobijane presude je potpuno jasno da se navedeni datum, na kome žalba insistira odnosi na vrijeme do kojeg je trajao široki, rasprostranjeni napad pripadnika VRS i MUP RS na pripadnike bošnjačkog naroda na području zaštićene zone Srebrenica, a da se konkretne radnje koje se optuženom stavljaju na teret da ih je počinio, odnose samo na period od 14. do 16. 07. 1995. godine.

Datum 01.11.1995. godine se dakle navodi u kontekstu trajanja svih dešavanja, u kom kontekstu se u izreci govori o ubistvu „više od 7000 muškaraca civila Bošnjačke nacionalnosti i dječaka“. Nesumnjivo je međutim da se djelovanje i odgovornost optuženog veže samo za likvidaciju 818 zarobljenika i da je riječ o pomaganju u likvidaciji tog broja zarobljenih, a ne „više od 7000“.

49. Kako iz dokaza pravilno interpretiranih i analiziranih od strane prvostepenog vijeća, nesumnjivo proizilazi da je među žrtvama, pored odraslih muškaraca bilo i dječaka, ne može se prihvatiti ni tvrdnja žalbe o nerazumljivosti izreke zbog toga, niti da je pominjanje dječaka bilo tendenciozno. Iako je tačno da su i dječaci osobe muškog pola, dakle muškarci, njihovo pominjanje je bilo opravdano, jer nije isto ubiti odraslog muškarca i muškarca u dobi dječaka, vojno nesposobnog, nedužnog i nezrelog da potpuno shvati situaciju i sve što se oko njega dešava. Navođenje da je među žrtvama bilo i dječaka imalo je svrhu da se naglasi da *žrtve nisu bile isključivo vojno sposobne, punoljetne osobe*, nego i dječaci - maloljetna lica koja nisu mogla biti prijetnja, niti vojni cilj, obzirom na njihove godine.

50. Imajući u vidu provedene dokaze i sve što je u toku postupka utvrđeno u pogledu statusa ubijenih, te činjenicu da su pripadnici 28. divizije Armije BiH u datom momentu bili na sasvim drugim lokalitetima (probijali se u pravcu Kladrnja i Tuzle) na kojima su tih dana vođene borbe, potpuno neosnovanim se ukazuju i tvrdnje odbrane da napad nije bio usmjeren na pripadnike bošnjačkog naroda, već isključivo na vojnu formaciju u ratu - neprijateljsku vojsku, 28 diviziju Armije BiH. U vezi s tim, u prvostepenoj presudi su takođe navedeni jasni i konkretni razlozi, koje kao objektivne i utemeljene na provedenim dokazima, prihvata i ovo vijeće.

51. Analizirajući sadržaj pobijane presude, ovo vijeće je zaključilo da je prvostepeno vijeće vršilo detaljne provjere i analize, te cijeniло provedene dokaze pojedinačno i u međusobnoj vezi, iznoseći jasne i neprotivrječne razloge i obrazloženja za stavove koje je zauzelo povodom istih, zašto je jedne dokaze prihvatilo, a druge ne, te na osnovu čega je utvrdilo činjenice odlučne za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari. Apelaciono vijeće je zaključilo da u tom pogledu pobijana presuda nema nedostataka, niti protivrječnosti na koje žalba ukazuje.

52. Po ocjeni apelacionog vijeća, ne stoje tvrdnje žalbe da prvostepena presuda ne sadrži razloge u vezi sa iskazom svjedoka SA 5 i transkript svjedočenja pred MKSJ u predmetu Popović, niti da nema ni jednog dokaza da je naredba koju je dobio Aćimović

14.07.1995.godine imala sadržaj da se pripremi municija, obezbjede kamioni i naredi vozačima 2. bataljona da prevoze zarobljenike i da u o tome postoji protivrječnost izreke i razloga presude.

53. U vezi sa sadržajem naredbe, u paragrafima 701-707 prvostepeno vijeće je navelo ključne činjenice koje su utvrđene u vezi s tim. Tačno je da je 14.07.1995. dostavljenom šifrovanom naredbom komandantu 2. pješadijskog bataljona (optuženom Ačimoviću) naređeno da za „sutra do 10 sati odredi vod vojnika za streljanje zarobljenika“, što su potvrdili brojni svjedoci. Pismena naredba zaista nije sadržavala nikakve detalje u smislu šta u vezi s tim treba preduzeti, ali je dakle bila jasna u tome da se traže vojnici koji će izvršiti zadatak koji je jasno definisan i očigledno vidljiv iz sadržaja naredbe – streljanje zatvorenika. Nesumnjivo je da naredba nije podrazumjevala da je posao završen time što će komandant samo odrediti vod vojnika, nego da ti vojnici i obave ono zbog čega se traže – streljanje zarobljenika. Za izvršenje takve naredbe i njom definisanog zadatka je svakako trebalo obaviti odgovarajuće pripremne radnje, jer su se zarobljenici prethodno nalazili u školi u Ročevićima – zoni odgovornosti 2, bataljona. Sve njih je bilo nužno prevesti do mjesta likvidacije, za prevoz obezbjediti prevozna sredstva- kamione i vozače, vozačima narediti da voze, te za samo streljanje obezbjediti potrebnu količinu odgovarajuće municije. Iako sve to nije napisano u naredbi, to je zahtjevala priroda postavljenog zadatka za čiju realizaciju se tražio vod vojnika, te nije ni bilo nužno pismeno precizirati u naredbi. U vezi s tim u paragrafu 705 pobijane presude je navedeno: *„Vijeće cijeni da optuženi Ačimović nije osmislio zločinački plan pogubljenja zarobljenika koji su bili smješteni u Ročeviću, ali isti svjestan da će ti zarobljenici biti ubijeni, znajući za takvu namjeru glavnih izvršilaca, preuzima radnje pripremanja municije koja će biti korištena za ubijanje zarobljenika, obezbjeđuje kamione za prevoz zarobljenika do stratišta, te konačno izdaje naredbu vozačima da zarobljenike prevoze iz Ročevića do Kozluka, a koje radnje posmatrane u kontekstu svih događaju nakon pada Srebrenice nesumnjivo čine pružanje praktične pomoći u sprovođenju genocidnog plana, odnosno pomaganje u počinjenju krivičnog djela Genocid.“* Nadalje, u paragrafu 706 se navodi: *„Vijeće zaključuje da optuženi nije mogao spriječiti ubijanja zarobljenih lica iz škole u Ročeviću, ali je mogao spriječiti da resursi i ljudstvo 2. bataljona budu korišteni u tu svrhu, što ipak nije učinio, pri čemu je optuženi, kao komandant 2. bataljona u inkriminisanom periodu, bio svjestan genocidne namjere glavnih izvršilaca.“* Paragraf 707: *„Učešće pripadnika 2. bataljona pod komandom i nadzorom optuženog, bilo je karika u lancu sa ciljem realizacije genocidnog plana, a što ukazuje na ulogu optuženog kao pomogača u izvršenju predmetnog krivičnog*

djela. Iz izvedenih dokaza Vijeće je nedvosmisleno zaključilo da je optuženi bio potpuno svjestan cilja da se bošnjačko stanovništvo istrijebi sa tog područja i imajući tu svijest, poduzeo je aktivno učešće u radnjama koje predstavljaju znatan doprinos realizaciji genocidnog plana.“

54. Dakle, iz sadržaja navedeni, a i drugih paragrafa jasno je da se činjenice nisu utvrđivale samo na osnovu iskaza zaštićenih svjedoka SA-1 i SA-5, kako se to ukazuje žalbom, već da su u obzir uzeti i iskazi drugih svjedoka koji su govorili o tim činjenicama. Naime, svjedoci SA-1 i SA-5 su očevici i neposredni učesnici događaja navedenih u optužnici, osobe koje su bile direktno involvirane u događaje, ali su pored njih, na okolnosti koje žalba osporava u ovom dijelu saslušani i svjedoci: SA-2, Predrag Ristić, Mitar Lazarević, Dragan Stjepanović, Boško Lazić, Rade Jekić, Zoran Jović, Milivoje Lazarević SA2, SO-3 i dr., te na osnovu člana 273. stav 2. ZKP BiH pročitani iskazi svjedoka SA-5 i uvedeni transkripti o saslušanju svjedoka SA-5, PW-142 i PW-143. Imajući u vidu iznesenu analizu iskaza svjedoka od strane prvostepenog vijeća, ovo vijeće ne nalazi da postoji protivrječnost ovog dijela izreke presude i razloga iste, na koju upućuje žalba.

55. Apelaciono vijeće konstatuje da je prvostepeno vijeće u preko 100 paragrafa (507-550, te 551-626) detaljno analiziralo iskaze svih navedenih svjedoka i sve prigovore odbrane u vezi sa istim, koji se ponovo ističu i u žalbi i upustilo se u detaljnu analizu svih okolnosti, što je rezultiralo zaključcima prvostepenog vijeća iznešenim u obrazloženju presude. Iz tih razloga, po ocjeni ovog vijeća izreka pobijane presude ne sadrži nikakve nejasnoće, niti protivrječnosti koje bi predstavljale bitne povrede odredaba krivičnog postupka, a time i vodile njenom ukidanju, kako se to neosnovano i paušalno ukazuje žalbom odbrane optuženog Aćimovića.

4. Bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH

56. Navedena bitna povreda odredaba ZKP BiH se prema navodima žalbe ogleda u tome što prvostepeno vijeće nije postupilo u skladu sa odredbom člana 14. stav 1. i člana 262. ZKP BiH. Pri tome se tvrdi da niko od saslušanih svjedoka nije potvrdio navode zaštićenih svjedoka SA-1 i SA-5, nego su izričito negirali učešće optuženog u inkriminiranim radnjama. Naime, iskazi svjedoka SA-1 i SA-5 analizirani su vrlo detaljno pojedinačno i u međusobnoj vezi, a iskazi svjedoka koji su osporavali njihove navode nisu uopšte cijenjeni, ili su cijenjeni vrlo selektivno, samo u pojedinim dijelovima koji su

odgovarali konceptu osuđujuće presude. Međutim, saglasni dijelovi iskaza tih istih svjedoka koji se nisu uklapali u taj koncept, nisu uopšte cijenjeni. Tako saglasne iskaze svjedoka članova komande 2. Pb. Mitra Lazarevića, Zorana Jovića, Mila Đukanovića, Riste Miloševića, Dragana Stjepanovića i drugih da je Aćimović odbio naredbu da odredi vod vojnika za strijeljanje zarobljenika, sud uopšte nije cijenio.

57. U pogledu utvrđenja da je u Srebrenici bio širok sistematski napad protiv bošnjačkog civilnog stanovništva, Vijeće je prema tvrdnjama žalbe propustilo da cijeni nalaz i mišljenje vještaka Mladena Marinkovića koji je uz predočavanje odgovarajućih materijalnih dokaza osporio da se radilo o širokom i sistematskom napadu usmjerenom protiv civilnog stanovništva, a to je kontradiktoran dokaz onima na kojima je Vijeće zasnovalo utvrđenje ove činjenice. U pogledu činjenice da je selo Roćević bilo pod kontrolom 2. Pb. Sud nije potpuno i određeno dao ocjenu dokaza kojim je odbrana osporavala ovu činjenicu, koji su međusobno saglasni, a protivrječni su dokazima na osnovu kojih je sud utvrdio tu činjenicu. To su iskazi svjedoka Vinka Pandurevića i Miodraga Dragutinovića, nalaz i mišljenje vještaka Mladena Marinkovića, te materijalni dokazi O-6, O-6A, O-7, O-10, O-36, O-37.

58. Utvrđenje u paragrafu 503. da je Aćimović postupio po naredbi iz telegrama time što je u prijednevnom časovima viđen u dvorištu Osnovne škole u Roćeviću, prema navodima žalbe, potpuno je netačno, a sud nije dao ocjenu kontradiktornih dokaza o toj činjenici. Potpuno je zanemaren sadržaj telegrama koji je prema iskazu svjedoka Mile Đukanovića glasilo (par. 493.) „Naređuje se komandantu 2. pješadijskog bataljona da za sutra do 10. sati obezbijedi vod ljudi za strijeljanje zarobljenika.“ Svjedoci koji su svjedočili o toj činjenici su iskazali da je Aćimović odbio naredbu iz telegrama iste noći u telefonskom razgovoru sa Dragom Nikolićem.

-Nalazi apelacionog vijeća:

59. Apelaciono vijeće ocjenjuje da gore izložena žalbena argumentacija u svom kvalitetu već prilikom razmatranja odredbe člana 14. ZKP BiH i pravila u pogledu jednakosti u postupanju, ne dovodi u sumnju valjanost i zakonitost postupanja prvostepenog vijeća i izvršenje njegove obaveze da obje strane i branioca tretira na jednak način, te svakoj od strana pruži jednake mogućnosti u pogledu pristupa dokazima i njihovom izvođenju na glavnom pretresu.

60. Kada ovako zaključuje apelaciono vijeće ima na umu da je prvostepeno vijeće ispitalo sve provedene dokaze, dalo njihovu potpunu ocjenu, kako svakog dokaza pojedinačno, tako i njihovoj međusobnoj povezanosti i u cijelini, suprotstavljajući dokaze odbrane i optužbe, te na temelju tako utvrđenog činjeničnog stanja, donijelo valjanu odluku po pitanju krivice optuženog.

61. Na osnovu svega navedenog, apelaciono vijeće ocjenjuje neosnovanim sve istaknute žalbene prigovora kojim se tvrdi da su izloženim postupanjem prvostepenog vijeća koje se odnose na ispravnost procesne strane predmeta, uzrokovane bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH na štetu optuženog.

62. Iskazi svjedoka SA-5 i SA-1 analizirani su u međusobnoj vezi, ali ne samo tako kako odbrana tvrdi, već u vezi sa svim iznesenim dokazima, a što je prvostepeno vijeće i precizno obrazložilo. Odbrana tvrdi da nisu analizirani dokazi koji su osporavali njihove navode ili su cijenjeni selektivno samo dijelovi koji su odgovarali osuđujućoj presudi, što se ne može prihvatiti. Uvidom u sadržaj pobijane presude, ovo vijeće nalazi da takvi navodi nemaju uporište u činjeničnom stanju spisa, te da su izjave navedenih svjedoka i činjenice proizašle iz tih iskaza, cijenjene u kontekstu sveukupnih događaja. O svemu tome je u paragrafima pobijane presude od 681 – 712 dato veoma jasno i detaljno obrazlaženje, koje ovo vijeće ocjenjuje dostatnim i prihvata kao valjano.

63. Apelaciono vijeće analizirajući prigovore odbrane, kroz iznesenu relativno bitnu povredu krivičnog postupka, nalazi da se zapravo radi o prigovorima kojima se osporava činjenično utvrđenje prvostepenog vijeća, zbog čega će detaljna analiza takvih zaključaka biti predmetom ocjene kroz prigovore izjavljene u pogledu pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

64. Konačno, zaključci prvostepenog vijeća, po ocjeni ovog vijeća nisu izvedeni na osnovu jednog ili dva pojedinačna dokaza, kako to žalba želi prikazati, nego na osnovu sveukupnih okolnosti utvrđenih na osnovu svih uložениh i analiziranih dokaza, što je jasno vidljivo iz prvostepene presude, zbog čega se prigovori kojim se tvrdi da su izloženim postupanjem prvostepenog vijeća uzrokovane bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP BiH na štetu optuženog, neosnovani, te ih je kao takve valjalo odbiti.

IV - OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BiH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

65. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost (osnovanost).

66. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do istog zaključka, isključujući svaku razumnu sumnju. Neće svaka činjenična greška biti opravdan razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu, što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao naprimjer, u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela za koje se tereti.

67. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak prvostepenog vijeća bio opravdan ili ne, drugostepeno vijeće se rukovodi standardom da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće. Drugostepeno vijeće ima na umu, kao opšte načelo, da je njegov zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti prvostepenog vijeća. Stoga ovo vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće.

68. Drugostepeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje prvostepenog vijeća samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti isti zaključak, odnosno kada dokazi na koje se oslanjalo prvostepeno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda, ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

69. Članom 299. ZKP BiH propisano je kada se presuda može pobijati zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja. Odlučne činjenice se utvrđuju neposredno pomoću dokaza ili posredno iz drugih činjenica (indicija ili kontrolnih činjenica). Samo one činjenice koje su sadržane u presudi mogu se smatrati da postoje, te bez obzira što odlučne činjenice postoje, u presudi se uvijek moraju dati razlozi o njihovom postojanju. U suprotnom nema utvrđenog činjeničnog stanja (nepotpuno utvrđeno činjenično stanje). Ukoliko neka odlučna činjenica nije utvrđena onako kako je zaista postojala u stvarnosti nekog događaja, onda postoji pogrešno utvrđeno činjenično stanje.

70. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine ukazuje da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP.⁶ Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak suda bude jedini mogući zaključak na osnovu izvedenih dokaza. Kriterij koji se mora primijeniti jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice. Ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevidca, koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

71. Ocjenu o tome da li je pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, drugostepeno vijeće će dati u odnosu na činjenice i utvrđenja na koja je odbrana u žalbi ukazala. Kao što je prethodno navedeno, za ovakvu ocjenu treba primijeniti kriterijum po kojem će se razmotriti svi žalbeni prigovori i ocijeniti da li određena odlučna činjenica proizilazi iz izvedenih dokaza.

1. Žalbeni navodi branioca optuženog i nalazi apelacionog vijeća

72. Prema navodima žalbe, činjenično stanje utvrđeno u prvostepenoj presudi je pogrešno zbog pogrešne ocjene izvedenih dokaza. Neki dokaze odbrane, kako se navodi žalbom odbrane, se uopšte nisu cijenili, a neke dokaze koje je predložila odbrana, kojim bi se detaljnije rasvijetlile relevantne činjenice i osporio kredibilitet svjedoka SA-1 i SA-5, prvostepeno vijeće je odbilo da izvede. Zbog toga je, kako se to navodi predmetnom žalbom, činjenično stanje ostalo i nepotpuno utvrđeno. U vezi sa iznešenim i drugim tvrdnjama i prigovorima žalbe po ovom žalbenom osnovu, apelaciono vijeće će u narednom dijelu dati vlastite ocjene i obrazloženja slijedeći redoslijed i sistematizaciju žalbe.

- Široko rasprostranjen i sistematičan napad;

73. Prema stavu žalbe, pogrešno je utvrđena činjenica da je u Srebrenici u periodu od 6.07. do 1.11.1995. godine od strane pripadnika VRS-a i MUP-a RS izvršen široko

⁶ M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu od 22. aprila 2005. godine, para. 36.

rasprostranjeni i sistematični napad protiv pripadnika bošnjačkog naroda u zaštićenoj zoni UN Srebrenica. Prema žalbi, napad jeste izvršen, ali cilj napada nije bilo civilno bošnjačko stanovništvo već vojna formacija, 28. divizije Armije BiH. To je u svom nalazu i mišljenju na stručan i argumentovan način objasnio vještak vojne struke Mladen Marinković uz prezentiranje relevantne dokumentacije i vojnih propisa, kao i u svjedočenju 16.10.2019. godine, dajući svoje stručno mišljenje o karakteru cjelokupne akcije u Srebrenici u julu 1995.godine. Prvostepeno vijeće nije prihvatilo ovaj dio nalaza i mišljenja i svjedočenja ovog vještaka dok je druge dijelove prihvatilo, dajući mu na taj način kredibilitet. Prema navodima žalbe, netačno je utvrđen i broj stradalih muškaraca Bošnjaka.

74. U vezi sa žalbenim prigovorima kojim se osporava utvrđena činjenica da je u Srebrenici u periodu od 06.07. do 01.11.1995. godine od strane pripadnika VRS-a i MUP-a RS izvršen široko rasprostranjeni i sistematični napad protiv pripadnika bošnjačkog naroda u zaštićenoj zoni UN Srebrenica, apelaciono vijeće nalazi da su isti neosnovani, a da je prvostepeno vijeće na osnovu analiziranih dokaza, izjava svjedoka, transkripata i utvrđenih činjenica, donijelo ispravan zaključak o postojanju takvog napada, što je i konstatovao u paragrafu 381.: *„Sve naprijed navedeno, prema ocjeni Vijeća van razumne sumnje ukazuje na zaključak da je u navedenom vremenskom periodu postojao širok i sistematičan napad na područje zaštićene zone Srebrenica, usmjeren na pripadnike bošnjačkog naroda, koji je realizovan kroz aktivnosti granatiranja, trajnog i prisilnog preseljenja cjelokupnog bošnjačkog stanovništva, hvatanja, zarobljavanja, a potom i ubijanja vojnosposobnog muškog stanovništva enklave, a koji je provođen u sadejstvu snaga VRS i MUP RS, te je prvostepeno vijeće kroz utvrđene činjenice i na osnovu iznijetih subjektivnih i materijalnih dokaza, utvrdilo jedinstven obrazac u pogledu zarobljavanja muškaraca, ali s druge strane i jedinstven obrazac i u pogledu pogubljenja vojno sposobnih muškaraca Bošnjaka i dječaka iz srebreničke enklave, te njihovog ukopa, iskopa, te ponovnog ukopa na drugim lokacijama u cilju skrivanja dokaza, na koji način je djelimično istrijebljenja skupina bošnjačkog naroda iz srebreničke enklave, pri čemu je cjelokupno bošnjačko stanovništvo, do 40.000 Bošnjaka uklonjeno iz srebreničke enklave, a više od 7.000 muškaraca i dječaka ubijeno, zakopano, otkopano i premješteno na druge lokacije pa ponovo zakopano.“*

75. U vezi sa navodima žalbe koji se odnose na nalaz i mišljenje vještaka Mladena Marinkovića, apelaciono vijeće nalazi ispravnim zaključke pobijane presude da je isti prihvatljiv u pojedinim svojim dijelovima, ali ne i u pogledu zaključka da mjesto Ročević u inkriminisanom periodu u julu 1995. godine nije bilo pod kontrolom 2. pješadijskog

bataljona, budući da takav zaključak nema utemeljenje u provedenim dokazima. Žalbeni prigovori kojim se ukazuje na potrebu prihvatanja stručnog mišljenja vještaka o karakteru cjelokupne akcije u Srebrenici u julu 1995.godine, prema ocjeni ovog vijeća nisu osnovani, budući da isti ne dovode u sumnju činjenično utvrđenje prvostepenog vijeća kada je u pitanju određenje karaktera samog napada. Naime, brojni dokazi izvedeni kako u ovom konkretnom predmetu, tako i u drugim predmetima pred MKSJ i ovim sudom, gdje je dokazivan široko rasprostranjen i sistematični napad protiv pripadnika bošnjačkog naroda u zaštićenoj zoni UN Srebrenica, ukazuju da su žalbeni prigovori odbrane Aćimovića neosnovani, te da nemaju uporište u nesumnjivo dokazanim činjenicama i okolnostima. U vezi sa tim činjenicama, i prema ocjeni ovog vijeća, optužba je izvela mnoštvo dokaza, koji kada se cijene u međusobnoj vezi, nesumnjivo upućuju na zaključke koje je donijelo prvostepeno vijeće, dajući vrlo detaljnu analizu istih u obrazloženju pobijane presude. U paragrafima 272. do 382. je data sasvim dostatna, uvjerljiva i u provednim dokazima utemeljena argumentacija za zaključke u pogledu statusa zaštićene zone Srebrenica, karaktera napada na Srebrenicu, nadležnosti i zoni odgovornosti 2. pješadijskog bataljona kojim je komandovao optuženi, te razlozi zbog čega nije prihvaćeno mišljenje vještaka Marinkovića u tom dijelu.

76. Po ocjeni apelacionog vijeća, sasvim ispravan je stav prvostepenog vijeća i u pogledu prihvatanja već utvrđenih činjenica iz predmeta MKSJ i njihovog korištenja u ovom postupku. Razlozi koji su u vezi s tim dati u obrazloženju su sasvim dostatni i prihvatljivi. Rukovodeći se principom ekonomičnosti postupka, prvostepeno vijeće je prihvatilo utvrđene činjenice iz predmeta MKSJ - Popović i drugi, zbog čega u tom pravcu nije bilo potrebno iscrpno saslušavati svjedoke. Ipak, iskazi svjedoka koji su saslušani, a posebno civila bošnjačke nacionalnosti koji su preživjeli napad, nesumnjivo upućuju na zaključak da je napad zaista bio široko rasprostranjen i sistematičan, te da je sa zarobljenicima postupano po obrascu kakav je primjenjen i u slučaju zarobljenika smještenih u drugim školama.

77. Prema navodima žalbe, netačno je utvrđena i činjenica koja se odnosi na broj stradalih muškaraca Bošnjaka. Takva tvrdnja, prema ocjeni apelacionog vijeća nema uporište u provedenim dokazima, a argumentacija iznesena u žalbi u vezi s tim ne dovodi u pitanje opstojnost utvrđenog činjeničnog stanja ni u tom dijelu. Prvostepena presuda i u vezi s tim je dala jasno i konkretno obrazloženje, koje ovo vijeće ocjenjuje dostatnim i prihvatljivim. Nesumnjivo je da je „...jedna od lokacija na koju su zarobljenici iz Bratunca prebačeni i zatvoreni bila i Osnovna škola u mjestu Roćevići u opštini Zvornik, odakle su

zatočeni muškarci bosanski Muslimani odveženi na šljunkaru u mjesto Kozluk, gdje su isti ubijeni (paragraf 382). Iz obrazloženja pobijane presude je sasvim jasno da se do utvrđenog broja ubijenih u Kozluku došlo prekopavanjem primarnih grobnica u Kozluku, a zatim i sekundarnih, te na osnovu nalaza i mišljenja vještaka Rifata Kešetovića, specijalista sudske medicine. U vezi s tim je paragrafu 668. navedeno: „, postupajući po naredbi Tužilaštva od 26.04.2017. godine vještak Kešetović je sačinio nalaz i mišljenje na okolnost prikaza podataka o identifikovanim posmrtnim ostacima ekshumiranim iz primarnih masovnih grobnica u Kozluku i povezanih sekundarnih masovnih grobnica za period od 1999. godine do 26.04.2017. godine.⁷ Vještak je naveo da se može izdvojiti oko 818 imena identifikovanih žrtava vezanih za masovnu grobnicu u Kozluku (KK01, KKO2, KK03 i KOZ 04 ZVO) i sa njom povezanih grobnica (CR02, CR03, CR07, CR13 i KAM 14 ZVO) zaključno sa 27.04.2017.godine. Vijeće je u cjelosti prihvatilo nalaz i mišljenje vještaka sudske medicine Rifata Kešetovića, ocijenivši isti objektivnim i sačinjenim u skladu sa pravilima struke.“

78. Prihvatajući nalaz i mišljenje vještaka Rifata Kešetovića, a imajući u vidu da iz saglasnih iskaza svjedoka SA-1, SA-5, Mileta Janjića, Mitra Lazarevića, te Radenka Zarića proizilazi da je fiskulturna sala Osnovne škole u Roćeвиću bila gotovo puna zarobljenih muškaraca, koji su od oko podne pa nadalje u toku kritičnog dana u više tura i sa više kamiona preveženi na mjesto strijeljanja, koji je prevoz i ubijanje trajalo do početka sumraka, te imajući u vidu da na osnovu činjenica koje su utvrđene u postupku, nesumnjivo proizilazi i po ocjeni ovog vijeća, žrtve čija su tijela ekshumirana iz sekundarnih grobnica su upravo one koje potiču iz primarnih grobnica u Kozluku, a njih je po uvrđenju vještaka oko 818. Takav zaključak, iako osporava, žalba ničim konkretnim nije dovela u sumnju.

79. Iz navedenih razloga, navode žalbe kojim se želilo osporiti postojanje široko rasprostranjenog i sistematičnog napada, te utvrđeni broj ubijenih muškaraca Bošnjaka prethodno zatočenih u Osnovnoj školi u Roćeвиću, apelaciono vijeće odbija kao neosnovane.

- *Udruženi zločinački poduhvat, pomaganje optuženog Aćimovića članovima UZP;*

⁷ Dokaz Tužilaštva broj: T-87

80. Odbrana žalbom ukazuje da je pogrešno utvrđena činjenica da je optuženi Aćimović u svojstvu komandanta 2. bataljona Zvorničke brigade VRS u periodu od 14. do 16.07.1995. godina „svjesno pružio pomoć članovima udruženog zločinačkog poduhvata.“ Po tvrdnjama žalbe, nema dogovora ili sporazuma optuženog Aćimovića sa navedenim licima o izvršenju konkretnog krivičnog djela. Iz svih postojećih okolnosti se ne može izvući zaključak da je takav sporazum ili dogovor uopšte postojao. Prema navodima žalbe, prvostepeno vijeće je takođe pogrešno utvrdilo da je kod optuženog Aćimovića postojala svijest o tome da su osobe u UZP-u namjeravale izvršiti krivično djelo za koje se on tereti kao pomagač. Za takav stav nisu dati konkretni razlozi, a obrazloženje dato u presudi se svodi na navođenje stavova MKJS. Nisu iznijeti ni analizirani konkretni dokazi koji ukazuju na postojanje ove svijesti kod optuženog, jer takvih dokaza jednostavno nema.

81. U vezi sa navedenim, apelaciono vijeće prije svega naglašava da *mens rea za pomaganje i podržavanje*, podrazumjeva znanje da su izvršena djela učinioca pomogla počinjenju konkretnog krivičnog djela glavnog počinioca. Optuženi mora znati da su osoba ili osobe u udruženom zločinačkom poduhvatu namjeravale izvršenje krivičnog djela za koje se on tereti kao pomagač. Kada su u pitanju krivična djela koja zahtijevaju posebnu namjeru poput genocida, optuženi mora znati da su osoba ili osobe u udruženom zločinačkom poduhvatu posjedovale genocidnu ili diskriminatornu namjeru. U drugostepenoj presudi Blaškić, te drugostepenoj presudi Vasiljević također se navodi da se „*za pomaganje i podržavanje ne traži da pomagač i podržavalac dijeli traženu mens rea krivičnog djela; dovoljno je da je pomagač i podržavalac bio svjestan toga da svojim radnjama pomaže počinjenje konkretnog krivičnog djela od strane glavnog počinioca. Pomagač i podržavalac takođe mora biti svjestan „bitnih obilježja“ krivičnog djela koje je počinio glavni počinilac, uključujući stanje svijesti glavnog počinioca.*“

82. Nakon analize provedenih dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi, prvostepeno vijeće je nesumnjivo utvrdilo postojanje svijesti optuženog Aćimovića o genocidnoj namjeri njegovih nadređenih - osoba u udruženom zločinačkom poduhvatu za izvršenje krivičnog djela za koje se on tereti kao pomagač, to jest likvidaciju zarobljenika Bošnjačke nacionalnosti iz Srebrenice, o čemu je prvostepeno vijeće u obrazloženju dalo jasne i konkretne razloge, koje kao valjane i na dokazima utemeljene prihvata i ovo vijeće.

83. Po ocjeni apelacionog vijeća, neosnovane su tvrdnje žalbe da optuženi na poziciji komandanta 2. pješadijskog bataljona Zvorničke brigade nije imao saznanje za akciju VRS u Srebrenici. Apelaciono vijeće se slaže sa stavom prvostepenog vijeća da obzirom na

formacijsku poziciju i funkciju koju je optuženi Aćimović u vrijeme inkriminiranih događaja vršio, istom nije mogao ostati nepoznat napad vojske VRS i MUP-a RS na UN zaštićenu zonu Srebrenica planiran i definisan u naređenju „Krivaja 95“, kao i događaji koji su uslijedili nakon tog napada, a u kojima su u većem obimu učestvovala jedinice Zvorničke brigade kojoj je on i sam pripadao. Optuženi je nesumnjivo, kao komandant bataljona, imao značajnu poziciju u strukturi Zvorničke brigade, u inkriminisano vrijeme je bio prisutan na prostoru pod kontrolom svoje jedinice, pa je u tom svojstvu znao namjere svojih nadređenih i iste mu nisu mogle ostati nepoznate tokom svih događaja masovnog karaktera koji su se zbivali hronološki u vrlo kratkom vremenskom periodu.

84. Imajući u vidu od strane prvostepenog vijeća iznesenu analizu dokaza, koju apelaciono vijeće ocjenjuje logičnom i valjanom, neprihvatljiva je i tvrdnja žalbe da optuženi nije znao za sudbinu zarobljenika prije prijema telegrama u komandi 2.pb, koji je sadržavao naredbu da se odredi vod vojnika koji će izvršiti strijeljanje zarobljenika. Ovo posebno kada se ima u vidu da je u inkriminisanoj periodu bilo na snazi stanje potpune borbene gotovosti, koja je podignuta na najviši nivo, kao i činjenica da je 2. bataljon bio angažovan u borbenim dejstvima protiv kolone „bosanskih Muslimana“ koja se nastojala probiti na teritoriju pod kontrolom bosanskih Muslimana, a kako to proizlazi iz provedenih dokaza.

85. Da je optuženi Srećko Aćimović zasigurno bio upoznat sa potpunim razmjerama operacije koju je provodila VRS, te ulogom koju je u tome odigrala Zvornička brigada, u čijem sastavu se nalazio i njegov bataljon, posebno se može zaključiti iz iskaza svjedoka Stjepana Mitrovića, koji je prilikom saslušanja u istrazi⁸ izjavio da su optuženi Srećko Aćimović i njegov brat bili „veliki igrači“ komandanta Zvorničke brigade Vinka Pandurevića i da je on optuženom Srećku Aćimoviću davao ogromne privilegije. Navedeni iskaz je svjedok potvrdio i prilikom saslušanja na glavnom pretresu.

86. Slijedom provedenih dokaza, sasvim ispravno se nameće zaključak prvostepenog vijeća da su optuženom bili poznati događaji koji su se odnosili na operaciju vezanu za Srebrenicu, uključujući i dolazak velikog broja zarobljenih lica na teritoriju opštine Zvornik.

87. Neprihvatljiva je i nesnovana tvrdnja žalbe da optuženi nije znao, niti bio svjestan da se nad zarobljenicima u Osnovnoj školi u Roćeviću vrši nasilje i pojedinačna ubistva od

⁸ Dokaz Tužilaštva broj: T-5-Transkript o saslušanju svjedoka Stjepana Mitrovića broj: KTN-RZ-02/08 od 30.01.2018.g

strane pripadnika VRS. Prvostepeno vijeće je tu činjenicu utvrdilo van razumne sumnje na osnovu provedenih dokaza na glavnom pretresu, a što je detaljno obrazloženo u odjelu 7 pobijane presude.

88. Naime, iz iskaza svjedoka Teodora Stanišića, Mitra Lazarevića, Mileta Đukanovića i Zorana Jovića, proizlazi da je optuženi Aćimović, odlaskom pred školu u Roćević, dana 14.07.1995. godine, vidio da su u sali škole smješteni zarobljenici. Svjedoci Mitar Lazarević, Mile Đukanović i SA-1 su potvrdili da je optuženi te prilike vidio da se nad tim zarobljenicima vrši nasilje i pojedinačna ubistva od strane pripadnika VRS. Dalje se zaključuje od strane prvostepenog vijeća, da ne samo da je optuženi Srećko Aćimović imao saznanje o zarobljenicima u Roćeviću, nego je isti s tim u vezi kontaktirao sa nadređenim iz komande Zvorničke brigade, a kako to proizlazi iz iskaza svjedoka Mitra Lazarevića i Zorana Jovića.

89. Konačno, prvostepeno vijeće ispravno cijeni da optuženi Aćimović nije osmislio zločinački plan pogubljenja zarobljenika koji su bili smješteni u Roćeviću, međutim suprotno navodima odbrane, optuženi je, ako je do tada imao dileme ili mislio drugačije, od momenta prijema naredbe kojom se traži vod vojnika za streljanje, nesumnjivo bio svjestan da će ti zarobljenici biti pobijeni, te znajući za takvu namjeru glavnih izvršilaca, preduzeo je radnje *pripremanja municije* koja će biti korištena za ubijanje zarobljenika, *obezbjedjenja kamiona za prevoz zarobljenika do stratišta*, te konačno *naredio vozačima kamiona da zarobljenike prevoze iz Roćevića do Kozluka*. Navedene radnje, posmatrane u kontekstu svih događaju nakon pada Srebrenice nesumnjivo predstavljaju pružanje praktične pomoći u sprovođenju genocidnog plana, odnosno pomaganje u počinjenju krivičnog djela Genocid. Učešće pripadnika 2. bataljona pod komandom i nadzorom optuženog, po ocjeni apelacionog vijeća, bilo je karika u lancu sa ciljem realizacije genocidnog plana, a što ukazuje na ulogu optuženog kao pomogača u izvršenju predmetnog krivičnog djela.

90. Imajući u vidu izvedene dokaza prvostepeno vijeće je dakle pravilno zaključilo da je optuženi bio potpuno svjestan cilja da se bošnjačko stanovništvo istrijebi sa tog područja i imajući tu svijest, poduzeo je aktivno učešće u radnjama koje predstavljaju znatan doprinos realizaciji genocidnog plana. Slijedom iznesenog, žalbeni prigovori kojim se osporava da je optuženi Aćimović u svojstvu komandanta 2. bataljona Zvorničke brigade VRS u periodu od 14. do 16.07.1995.g. „svjesno pružio pomoć članovima udruženog

zločinačkog poduhvata“, ostaju bez potrebne činjenične osnove, te se kao takvi ocjenjuju kao neosnovani.

- Telegram Komande Zvorničke brigade, upućen komandi 2. bataljona koji je sadržavao naredbu da se odredi jedan vod vojnika iz 2. bataljona koji će strijeljati zarobljene muškarce bošnjačke nacionalnosti koji su bili zatvoreni u školi u Roćeviću, te Rejon Roćević;

91. Žalбом se ukazuje da su sadržaj telegrama potvrdili svjedoci Mile Đukanović i Mitar Lazarević, ali da niko od ovih svjedoka nije potvrdio da je Aćinović dobio neku drugu naredbu ni pismeno, ni usmeno koja bi sadržavala zadatak za obezbjeđenje municije i kamiona za prevoz zarobljenika. Niko od njega iz Komande brigade sa kim je razgovarao nije tražio da obezbijedi municiju i kamione, već da odredi ljude za ubijanje. Žalba postavlja pitanje zašto bi on samoinicijativno, bez naredbe preduzeo radnje obezbjeđenja municije i kamiona drugima da bi izvršili one radnje koje su njemu naređene, a koje je on odbio da izvrši?

92. Žalba takođe osporava i zaključke prvostepenog vijeća u pogledu činjenice da je Roćević bio teritorija pod kontrolom 2. pješadijskog bataljona. U tom pravcu se ukazuje da nije prihvaćen nalaz i mišljenje vještaka Marinkovića, a da za to nije data odgovarajuća argumentacija. Vještak je prema navodima odbrane, veoma jasno i precizno u nalazu i mišljenju iznio zaključak da Roćević nije bio u rejonu odbrane 2 pb, jer je od linije odbrane tog bataljona bio udaljen 14 km. Svjedok Pandurević je u svome svjedočenju locirao rejon odbrane 2 pb u julu 1995.g. prema karakterističnim tačkama i izričito naglasio da Roćević i Kozluk nisu bili u rejonu odbrane tog bataljona. Karte rejona odbrane bataljona Zvorničke brigade su potpuno u skladu sa materijalnim dokazima O-36 (Naredba komadanta Zvorničke brigade od 21.03.1994.g) i dokazom O-37 (Odluka o rejonima odbrane bataljona Zvorničke brigade od 12.08.1995.g). Prvostepeno vijeće je neopravdano odbilo da prihvati ove materijalne dokaze pravdajući to činjenicom da isti ne datiraju iz jula 1995.godine.

93. U vezi sa navedenim tvrdnjama žalbe, apelaciono vijeće ukazuje da je na osnovu provedenih dokaza, kako optužbe tako i odbrane, utvrđeno da je dana 14.07.1995. u kasnim večernjim časovima, iz komande Zvorničke brigade upućen šifrovani telegram komandi 2. bataljona koji je sadržavao naredbu da se odredi jedan vod vojnika iz 2. bataljona, koji će strijeljati zarobljene muškarce bošnjačke nacionalnosti koji su bili zatvoreni u školi u Roćeviću. Tu činjenicu nije sporila ni odbrana optuženog. Po ocjeni

apelacionog vijeća, prvostepeno vijeće je pravilno posebnu težinu dalo činjenici da su zadaci i instrukcije u vezi sa postupanjem sa zarobljenicima iz škole u Roćeviću, izdati upravo 2. pješadijskom bataljonu na čijem čelu je bio optuženi Aćimović, a ne nekom drugom bataljonu Zvorničke brigade, što potkrepljuje tezu da se radi o rejonu koji je kritičnog momenta bio u nadležnosti upravo 2. pješadijskog bataljona. Prvostepeno vijeće je navedeno dovelo u vezu i sa navodima iz izvještaja Richarda Buttlera da je škola u Roćeviću bila u zoni pozadine Zvorničke brigade, odnosno zoni 2. bataljona, dok su ostali bataljoni Zvorničke brigade bili angažovani na drugim lokacijama, tj. u drugim zatočeničkim objektima i stratištima. Tako iz tog izvještaja proizlazi da je škola u Orahovcu bila u zoni 4. bataljona, škola u Petkovicima u zoni 6. bataljona, škola i dom u Pilici u zoni 1. bataljona, te da su ti bataljoni imali istovjetne zadatke kao i 2. pješadijski bataljon na tim područjima i u odnosu na zarobljenike smještene u školama u Orahovcu, Petkovicima i Pilicama, koji su streljani na drugim lokacijama. Ovim činjenicama, prvostepeno vijeće je posvetilo širu analizu, u paragrafima 453 do paragrafa 481, u kojim paragrafima su navedeni jasni i konkretni razlozi, koje kao valjane prihvata i ovo vijeće.

94. Rejoni odbrane su suprotno navodima žalbe, mijenjani po potrebi, što je prvostepeno vijeće detaljno obrazložilo. Iz datog obrazloženja je vidljivo da je vijeće imalo u vidu i iskaze svjedoka saslušanih na te okolnosti i vještaka odbrane, na koje se žalba poziva, te da ih je detaljno analiziralo. Tako se u paragrafu 470 navodi: *„Pored toga, Vijeće je imalo u vidu navode iz nalaza i mišljenje vještaka vojne struke Mladena Marinkovića kao i navode svjedoka odbrane Vinka Pandurevića, iz kojih proizilazi da se rejon odbrane bataljona određuje shodno objektu dejstva i dodijeljenom zadatku, a iz brojnih provedenih dokaza van razumne sumnje proizilazi da je u konkretnom slučaju upravo 2. bataljonu iz komande Zvorničke brigade kritičnog dana dodijeljen zadatak koji se odnosio na zarobljenike smještene u objektu koji se nalazio na teritoriji mjesta Roćević, tačnije u Osnovnoj školi u Roćeviću.“*

95. Prvostepeno vijeće je na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja, posve ispravno donijelo odluku sa kojom se slaže i apelaciono vijeće, a kojom nije prihvaćen zaključak vještaka vojne struke Mladena Marinkovića da mjesto Roćević u inkriminisanom periodu u julu 1995. godine nije bilo pod kontrolom 2. bataljona. Naime, vještak je svoj zaključak, prije svega bazirao na kartama koje su sačinjene 2007. godine od strane svjedoka Miodraga Dragutinovića, a ne na osnovu karti koje datiraju iz inkriminisanog perioda i koje su trebale biti sačinjene po naredbi komandanta Zvorničke brigade. Suprotno žalbenim navodima, prvostepeno vijeće je po ocjeni ovog vijeća ispravno cijeno da Naredba

komandanta Zvorničke brigade od 21.03.1994. godine⁹ i Odluka o rejonima odbrane bataljona Zvorničke brigade od 12.08.1995. godine¹⁰, ne predstavljaju validne dokaze da mjesto Ročević nije bilo pod kontrolom 2. bataljona kritičnih dana u julu 1995. godine. Na ovakav zaključak prije svega upućuje činjenica da se radi o dokumentima koji ne datiraju iz inkriminisanog perioda, tj. iz jula mjeseca 1995. godine, nego iz marta 1994. godine i augusta 1995. godine.

96. Sa druge strane prvostepeno vijeće valjano utvrđuje da provedeni dokazi, kako materijalni tako i subjektivni, van razumne sumnje ukazuju da se Osnovna škola u Ročeviću nalazila na teritoriji koja je u inkriminisanom periodu, tj. u vrijeme držanja zarobljenih muškaraca Bošnjaka iz srebreničke enklave u fiskulturnoj sali Osnovne škole u mjestu Ročević i njihovog odvoženja iz škole do šljunkare na obali rijeke Drine u mjestu Kozluku, bila pod kontrolom 2. bataljona, čiji je komadant bio optuženi Srećko Aćimović.

97. Kada su u pitanju prigovori kojim se osporava sadržaj telegrama i izdate naredbe od strane komande Zvorničke brigade, te dešavanja nakon što je zaprimljen telegram iz Zvorničke brigade koji je sadržavao naredbu vezanu za zarobljenike u Ročeviću, apelaciono vijeće ukazuje da je prvostepeno vijeće sve u vezi s tim detaljno analiziralo i obrazložilo u paragrafima od 482.- 502.

98. U pogledu tvrdnje žalbe da optuženi Aćimović nije dobio naredbu da obezbjedi kamione i municiju, te da takvo nešto nije proizlazilo iz sadržaja naredbe, apelaciono vijeće ponovo ističe da je tačno da se u pisanoj naredbi ne govori ništa o obezbjeđenju municije i kamiona, ali da i iz onoga što je navedeno (da se „odredi vod vojnika za streljanje zarobljenika“) sasvim jasno zaključuje šta treba raditi da bi se naredba izvršila. Kao što je već ranije navedeno (prilikom razmatranja žalbenog osnova bitne povrede odredaba krivičnog postupka), priroda i cilj zadatka koji je jasno definisan (streljanje zarobljenika) podrazumjevaju mnoge stvari koje i nisu napisane. Kada se napiše „do sutra u 10 sati obezbjediti vod vojnika za streljanje“, jasno je da izvršenje zadatka ne podrazumjeva samo određivanje određenog broja vojnika (sačinjavanje i slanje spiska vojnika) i njihovo dovođenje na određenu lokaciju, nego i to da ti vojnici i obave čin streljanja, a to nužno podrazumjeva da se zarobljenici prebace iz škole do mjesta streljanja, da se prethodno obezbjede prevozna sredstva koja će ih transportovati, da

⁹ Dokaz odbrane broj: O-36

¹⁰ Dokaz odbrane broj: O-37

vozačima treba narediti da voze kamione, te da se obezbjedi municiju za streljanje. Kako nije riječ o uobičajenom borbenom zadatku, nego vanrednom zadatku, nesumnjivo je da treba obezbjediti dodatnu količinu municije, koju valja prevesti iz skladišta brigade. Sve to dakle i nije bilo nužno pismeno detaljisati u obračanju komandantu, ali se podrazumjeva da valja uraditi da bi se naredba do kraja izvršila i svrha zbog koje se traže vojnici.

99. Odbrana optuženog Aćimovića je tokom cijelog postupka, te ponovo u žalbi tvrdila da optuženi u inkriminisano vrijeme nije preduzeo niti jednu radnju koja mu je predmetnom optužnicom stavljena na teret. Međutim, prvostepeno vijeće sasvim opravdano nije prihvatilo ovakvu tvrdnju odbrane optuženog Srećka Aćimovića, obzirom da je nakon svestrane i detaljne analize provedenih dokaza, kako optužbe tako i odbrane, našlo dokazanim van razumne sumnje, da je optuženi Aćimović, dana 15.07.1995. godine, došao pred školu u Ročeviću, što je i traženo od njega i da je nakon rasprave sa V. Popovićem preduzeo radnje kojima je svjesno pružio praktičnu pomoć u sprovođenju genocidnog plana, odnosno u počinjenju krivičnog djela Genocid. Sve to je detaljno obrazloženo u dijelu presude u kojem se analiziraju pojedinačne radnje optuženog - pripremanje municije, obazbjedjenje kamiona, te izdavanje naredbi vozačima kamiona iz 2. batoljana da prevezu zarobljenike iz škole u Ročeviću na šljunkaru na obali rijeke Drine u Kozluku, gdje su isti ubijeni pucanjem iz automatskog naoružanja od strane pripadnika VRS. Imajući u vidu navedeno, prema ocjeni ovog vijeća, činjenica da u naredbama (u drugoj se samo poziva na prethodnu i ponovo naređuje njeno izvršenje) nije bilo nikakvih detalja u smislu navođenja pojedinačnih radnji koje treba obaviti prije samog čina streljanja, nije od odlučnog značaja, budući da je nesumnjivo utvrđeno da su te radnje bile nužne i da su nesumnjivo preduzete dana 15.07.1995. godine od strane optuženog, za šta je prvostepeno vijeće dalo vrlo jasne i konkretne razloge u paragrafima od 503. do 626. nakon detaljne analize svih izvedenih dokaza. Date razloge i obrazloženja apelaciono vijeće ocjenjuje sasvim dostatnim i utemeljenim u provedenim dokazima, te ih u cjelosti prihvata kao valjane.

100. Stoga, prigovori i tvrdnje žalbe da iz sadržaja naredbe ne proizilazi da je od optuženog traženo da preduzima radnje za koje je optužen i da ih on nije ni preduzeo, ne dovode u pitanje ispravne i valjane zaključke prvostepenog vijeća u vezi s tim, zbog čega čega se isti kao neosnovni odbijaju.

- Svjedok SA – 1

101. Osparavajući kredibilitet svjedoka SA – 1, žalba tvrdi da je prvostepeno vijeće propustilo da uoči da je SA-1 nekredibilan svjedok, te u nastavku ukazuje na paragraf 526 i riječi svjedoka povodom svjedočenja u MKSJ: ...“ rek'o sam ono što smijem da rekнем...” U vezi s tim žalba postavlja pitanja: Ko je odredio šta se smije, a šta ne smije da se kaže? ,te tvrdi da je jedino sigurno da to nije Srećko Aćimović. Navedene riječi svjedoka, prema navodima odbrane izazivaju ozbiljnu sumnju u vjerodostojnost njegovog iskaza na kome je prvostepeno vijeće zasnovalo osuđujuću presudu protiv optuženog Srećka Aćimovića, što je opravdan razlog da apelaciono vijeće postupi po odredbi člana 3. stav 2. ZKP BiH (in dubio pro reo).

102. Analizirajući paragraf 526. pobijane presude, na koji se žalba poziva, apelaciono vijeće konstatuje da je prvostepeno vijeće pravilno analiziralo i te navode svjedoka SA-1 i donijelo valjane zaključke o njegovom kredibilitetu. Naime, iz sadržaja paragrafa 526. proizilazi da je optuženi Aćimović jedne prilike, a nakon što je svjedok svjedočio pred MKSJ-om, došao njegovoj kući i da mu se tada izvinio rekavši mu: „...žao mi je što sam tebe, jer si više puta bio u svim bolnicama, ali nisam im'o drugog vozača, izvini...”¹¹ Činjenicu da je optuženi lično vodio razgovor sa svjedokom SA-1 nakon njegovog dolaska iz Haga potvrdio je i sam optuženi prilikom unakrsnog ispitivanja ovog svjedoka. Kada se ima u vidu sadržaj iznesenog paragrafa, odnosno navedene izjave i sadržaj svjedočenja svjedoka pred Sudom BiH, te činjenica da je i sam optuženi Aćimović potvrdio da se nakon svjedočenja svjedoka u Hagu sastao s njim, kada ga je posjetio kući, nameće se zaključak da je svjedok svjedočio u Hagu u pogledu istih događaja, kao i pred Sudom BiH, po vlastitom nahođenju, bez pritisaka, straha ili bilo kakvih drugih intervencija. U protivnom, da je navedena izjava svjedoka (pred MKSJ u predmetu protiv Popovića i drugih) bila rezultat pritisaka na svjedoka od strane odbrane njemu nadređenih osoba kojima je suđeno u Hagu da odgovornost za sve što se desilo prebacuje na optuženog Aćimovića, sasvim je logično da se optuženi ne bi izvinjavao svjedoku, nego naprotiv, da bi mu odlučnije prigovorio zbog toga, pogotovo u situaciji da je svjedok zaista nastojao prebacivati odgovornost sa Popovića, Pandurovića, Nikolića i drugih na komandanta bataljona - optuženog Aćimovića, kako se to žalbom želi prikazati. Kako takve tvrdnje žalbe nisu ničim dokumentovane, iste su ocjenjene paušalnim i neprihvatljivim. Dovoditi u

¹¹ Transkript broj: S1 1 K 020200 16 Kri od 05.04.2017. godine, str. 29.

sumnju kredibilitet i vjerodostojnost iskaza svjedoka SA-1, jer je isti izjavio u Hagu da je rekao ono što smije da kaže, po ocjeni apelacionog vijeća, prije ukazuje da je svjedok prilikom davanja izjave vodio računa da svjedoči isključivo na okolnosti koje se tiču konkretnog predmeta i koje su očigledne, nastojeći da ne iznese bilo šta što bi inkriminiralo druge osobe.

103. Žalba osporava i zaključke prvostepenog vijeća u paragrafima 528. i 529. da je municija koja je od strane SA-1 i SA-5 kasnije viđena u šljunkari u Kozluku, ista ona koju je SA-1 dovezao iz brigade u Ročević i istovario pred školu. Pri tome se ističe da niko nije vidio istovar, ni ponovni utovar i prevoz te municije u Kozluk. Ko je utovario, ko je prevezao, kojim vozilom i kada, prema navodima žalbe, o tome nema ni jednog dokaza.

104. Imajući u vidu sadržaj obrazloženja i date razloge pobijane presude, kao i iznesenu analizu i ocjenu provedenih dokaza, na temelju kojih je izveden zaključak da je optuženi Aćimović pripremio municiju koja će biti korištena za strijeljanje zarobljenih muškaraca bošnjačke nacionalnosti smještenih u školu u Ročeviću, apelaciono vijeće ocjenjuje da žalbeni prigovori kojima se osporava navedeni zaključak, ostaju bez potrebne logičke i činjenične osnove, zbog čega se kao takvi odbijaju u cjelosti.

105. Naime, pobijana presuda u paragrafima 507. do 536. iznosi detaljnu i iscrpnu analizu većeg broja dokaza izvedenih na okolnosti obezbjeđenja municije – njenog preuzimanja u logistici brigade i dovoženja u Ročević od strane svjedoka SA-1, istovar pred ulazom u školu, u prisustvu optuženog, njegovim uputama svjedoku pri istovaru, te prevozu na mjesto streljanja od strane pratilaca kolone, zbog čega tvrdnje žalbe da nema ni jednog dokaza kojim vozilom i kada je prenešena municija koja je korištena za strijeljanje zarobljenih muškaraca bošnjačke nacionalnosti smještenih u školi u Ročeviću, nemaju nikakvog uporišta u činjeničnom utvrđenju prvostepenog vijeća. Sasvim suprotno tvrdnjama žalbe, upravo iz sadržaja paragrafa na koje se poziva žalba odbrane proizilazi na osnovu kojih dokaza su izvedeni osporeni zaključci.

106. O namjeni i korištenju obezbjeđene municije (tri sanduka koje je svjedok SA-1 preuzeo u komandi brigade), u paragrafu 528. se navodi: *“Da je municija koju je svjedok SA-1 sa kamionom 2. bataljona dovezao pred školu u Ročeviću bila namijenjena za strijeljanje zarobljenika iz škole na lokaciji Kozluka, proizlazi iz iskaza svjedoka SA-1 koji je istakao da je municiju koju je po naredbi optuženog istovario pred školom u Ročeviću, istog dana ponovo vidio na šljunkari u Kozluku, gdje su strijeljani zarobljenici. Svjedok SA-1 je pojasnio: „Ja kad sam doš'o 'ustavio sam kamion, vidio sam njih jedno 7, 8, ona vrba*

rakita znaš sa velikim hladnjakom...i ...Municija je bila tu, vjerovatno je došla putničkim autom, pošto je posle svaka dva auta bilo putničko auto koje prati da ne bi ko iskočio.“¹² U vezi sa istom municijom, u paragrafu 529. se dalje nastavlja: „Navedeno je u svom iskazu naveo i svjedok SA-5, koji je takođe izjavio da je kritičnog dana dolaskom na šljunkaru u Kozluku, vidio sanduke municije, a koji iskaz je Sud u odnosu na navedenu okolnost ocijenio vjerodostojnim i objektivnim, s obzirom da je svjedok SA-5 bio očevidac inkriminisanog događaja i da se nalazio na mjestu pogubljenja zarobljenih Bošnjaka, a njegov iskaz u tom dijelu je saglasan sa iskazom svjedoka SA-1. Uostalom nema sumnje da je za strijeljanje više stotina lica u kratkom vremenskom periodu bila potrebna veća količina municije, a iz saglasnih iskaza svjedoka SA-1, SA-5, SA-2, SA-4, SO-2 i Predraga Ristića, kao i nalaza i mišljenja vještaka sudske medicine Rifata Kešetovića, nesporno proizilazi da su zarobljenici pogubljeni pucanjem iz vatrenog oružja, tačnije iz automatskih pušaka.“

107. Kada se ima u vidu izneseno, sasvim je jasno da je prvostepeno vijeće svoj zaključak u pogledu pripremanja municije, koji podrazumjeva utovaranje iste i prevoz na mjesto pogubljenja, zasnovao na izvedenim dokazima i to saglasnim izjavama svjedoka SA-1, SA-5, SA-2, SA-4, SO-2 i Predraga Ristića, dovodeći ih u vezu sa nalazom i mišljenjem vještaka sudske medicine Rifata Kešetovića, zbog čega se suprotni žalbeni prigovori odbijaju kao neosnovani.

108. Žalbom branioca se osporavaju i stavovi prvostepenog vijeće u paragrafima 540. i 541. o tome zašto se ne prihvata tvrdnja vještaka Marinkovića da u inkriminisanom periodu nema podataka u pisanoj evidenciji da je 2 pb trebovao municiju od pozadinskog organa Zvorničke brigade. Činjenica trebovanja municije je, prema navodima žalbe, pogrešno utvrđena jer je u pismenim dokazima - Bilježnici dežurnog operativnog Zvorničke brigade (T-101) evidentirano trebovanje municije jedinica Zvorničke brigade u periodu 14. - 17.07.1995. godine, a o dokazu O-5 u paragrafu 543. prvostepeno vijeće tendenciozno tumači iskaz svjedoka Đerića. Njegov iskaz da se naredba za izdavanje municije mogla izdati i usmeno, prvostepeno vijeće cijeni u smislu da se onda nije ni morala evidentirati isporuka municije. Međutim svjedok to nije rekao, već da je svaka isporuka municije morala biti evidentirana, pa i ona koja je izvršena na osnovu usmene naredbe starješine.

¹² Transkript broj: S1 1 K 020200 16 Kri od 05.04.2017. godine, str. 26.

109. Žalba ukazuje da se svjedočenje SA-1 ne može prihvatiti u dijelovima u kojima tereti optuženog Aćimovića, jer nije potvrđeno drugim dokazima. Svi navodi svjedoka SA-1 da mu je u komandi brigade Pantić Radislav prenio naredbu Slavka Aćinovića da dođe u Roćević i doveze municiju, prema navodima žalbe, osporeni su saglasnim iskazima svjedoka Pantić Radislava, Đerić Novice i materijalnim dokazima.

110. Analizirajući istaknute prigovore apelaciono vijeće konstatuje da je odbrana optuženog Srećka Aćimovića i u toku predmetnog krivičnog postupka osporavala navode svjedoka SA-1, ukazujući da u periodu od 13. do 17.07.1995. godine nije bilo trebovanja municije 2. bataljona prema komandi Zvorničke brigade. Pri tome se, kao i sada u žalbi tvrdilo da to proizilazi iz bilježnice dežurnog operativnog u brigadi (dokaz Tužilaštva broj: T-101), interne dostavne knjige (dokaz odbrane broj: O-5), iskaza svjedoka Novice Đerića, Radivoja Pantića i Mileta Đukanovića, kao i nalaza i mišljenja vještaka vojne struke Mladena Marinkovića.

111. Po ocjeni apelacionog vijeća, prvostepeno vijeće je suprotno žalbenim prigovorima, sasvim ispravno cijenilo sve navedene dokaze i o istim dalo jasne i konkretne razloge, koje kao logične i utemeljene prihvata i ovo vijeće.

112. Što se tiče nalaza i mišljenja vještaka Mladena Marinkovića, isti je u svom nalazu prikazao način upotrebe MTS-a brigade, pojasnivši cjelokupni postupak od trebovanja do izdavanja MTS-a brigade prema potčinjenim jedinicima. Tako je vještak pojasnio da trebovanje - zahtjev koji upute potčinjene jedinice brigade, organi pozadine razmatraju i preko pomoćnika za pozadinu predlažu količine MTS-a za funkcionalno izvršenje namjenskih zadataka potčinjenih jedinica, te da potom komandant brigade izdaje odobrenje. U tom pravcu, vještak je naglasio da se svako izdavanje MTS-a mora propisno pravdati, da se vodi propisna evidencija putem LIV-a i drugih materijalnih listi, te da je za sve odgovoran komandant brigade. Prvostepeno vijeće je prihvatilo nalaz i mišljenje vještaka u ovom dijelu, ocijenivši isti objektivnim i stručnim. Isti je saglasan i sa navodima svjedoka Novice Đerića, Radivoja Pantića i Milovana Đukića, koji su svjedočili na okolnost načina trebovanja i izdavanja MTS-a u okviru Zvorničke brigade. Prvostepeno vijeće međutim nije prihvatilo zaključak vještaka da u periodu od 13. do 17.07.1995. godine, tačnije u dane 14. i 15.07.1995. godine, komandant 2. bataljona, Srećko Aćimović nije od pozadinskog organa Zvorničke brigade trebovao bilo kakvu municiju za potrebe 2. bataljona, niti da je bilo kakva municija bila isporučena tom bataljonu. Ovo iz razloga što, prema zaključku prvostepenog vijeća, iz provedenih dokaza proizilazi da se u

inkriminisanom periodu u Zvorničkoj brigadi uopšte nije ni evidentiralo trebovanje, niti izdavanje municije.

113. Razlog za odstupanje od uobičajene i propisane procedure trebovanja o kojima je govorio vještak i naprijed navedeni svjedoci, te odsustva pisane evidencije o trebovanju i izdavanju municije koja će biti upotrijebljena za strijeljanje bošnjačkih zarobljenika smještenih u školi u Roćeviću, prema ocjeni prvostepenog vijeća, koju prihvata i apelaciono vijeće, jeste tajnost operacije vezane za zarobljenike iz Srebreničke enklave. Na to jasno ukazuje i Naredba Komande Drinskog korpusa str.pov.br. 03/156-12 od 13.07.1995. godine, kojom je svim potčinjenim jedinicima naređeno: *„Podatke o zarobljenim i blokiranim grupama prenositi sigurnim sredstvima veze. Sve nepotrebne i suvišne razgovore koji mogu dovesti do oticanja povjerljivih podataka i ukazivati na naše namjere i aktivnosti energično sprečavati.“*¹³

114. U prilog navedenog zaključka o razlozima nepostojanja pisane evidencije o trebovanju municije upotrebljene za streljanje zarobljenika iz Roćevića na šljunkari u Kozluku, cijene se i materijalni dokazi T-101 i O-5, iz kojih proizilazi ne samo da nije evidentirano izdavanje 3 sanduka municije na dan 15.07.1995 godine za 2. pješadijski bataljon, nego da u navedenim dokumentima uopće nije evidentirano izdavanje bilo kakve municije u dane 14. i 15.07.1995. godine za potrebe bilo kojeg bataljona Zvorničke brigade. Tu činjenicu je na glavnom pretresu potvrdio i vještak vojne struke Mladen Marinković. U prilog iznesenog zaključka o tajnosti postupanja kao razlogu nepostojanja pisane evidencije o trebovanju i izdavanju municije u dane 14. i 15.07.1995. godine, cijenjena je i činjenica da u navedenim dokumentima nije evidentirana ni isporuka municije za potrebe interventnog voda koji je dio 2. pješadijskog bataljona, lociran na lokalitetu Zlatnih voda, iako je svjedok SA-1 u više navrata istakao kako je u krugu Zvorničke brigade u Standardu, bio upravo iz razloga da bi vozio hranu, vodu i municiju za interventni vod, što je on i činio, a što je potvrdio i svjedok Pantić.

115. Kada se navedeno dovede u vezi sa činjenicom da je u kritičnom periodu borbena gotovost svih jedinica Zvorničke brigade bila podignuta na najviši mogući nivo, a što nesporno proizilazi ne samo iz dokaza Tužilaštva, nego i dokaza odbrane, te činjenicom da je Zvornička brigada učestvovala u žestokim borbama sa „muslimanskom kolonom iz

¹³ Dokaz Tužilaštva broj: T-60, Naredba Komande drinskog korpusa, Str.pov.br. 03/156-12 od 13.07.1995. godine, Komadant, general-major Milenko Živanović

srebreničke enklave koja je krenula prema Tuzli¹⁴, sve to i prema ocjeni apelacionog vijeća, ukazuje da pisana evidencija o trebovanju i izdavanju municije u inkriminisanom periodu nije vođena, a to dalje znači da dokumentacija na koju se žalba poziva u vezi s tim, ne predstavlja odraz faktičkog stanja stvari, niti da dovodi u pitanje istinitost iskaza svjedoka SA-1 u pogledu preuzimanja i dovoženja 3 sanduka municije iz sjedišta brigade u Roćević i upotrebe upravo te municije za likvidaciju zarobljenika.

116. Pored toga, suprotno žalbenim navodima, pobijanom presudom je jasno konstatovano da je prema navodima svjedoka Novice Đerića, naredba za izdavanje municije mogla biti izdata i usmeno, te da je i sam svjedok SA-1 izjavio da prilikom preuzimanja municije iz magacina u krugu kasarne Zvorničke brigade nije potpisao ni LIP, niti neki drugi dokument, što je potpuno u skladu sa zaključkom o nevođenju - odsustvu pismene evidencije za dane 14. i 15. 07. 1995. godine, te govori o utemeljenosti takvog zaključka, kao i iskaza svjedoka SA-1.

117. Kada je riječ o navodima žalbe u kojima se poziva na iskaze svjedoka Radislava Pantića, Novice Đerića i Mileta Đukanovića, koji su negirali da su kritične prilike izdata 3 sanduka municije, prvostepeno vijeće istima nije poklonilo vjeru, nalazeći ispravno da su isti dati isključivo u cilju ublažavanja, odnosno izbjegavanja krivične odgovornosti optuženog Aćimovića, koji je ujedno i njihov bivši saborac, a svjedoku Miletu Đukanoviću i direktno nadređeni u inkriminisanom periodu. Pri tome je valjalo imati u vidu da svjedok SA-1 u svom iskazu nije uopšte ni spominjao da je svjedok Novica Đerić imao bilo kakvog konkretnog udjela u preuzimanju municije, bez obzira što je isti bio formalno zadužen za tu vrstu poslova.

118. Pored toga, navedeni svjedoci na koje se žalba poziva, nisu bili prisutni kritičnog dana pred školom u Roćeviću, gdje je prema navodima svjedoka SA-1, a po naredbi optuženog istovarena municija koju je isti svjedok prethodno utovarao i dovezao u Roćević. Stoga, žalbeni prigovori da prvostepeno vijeće nije cijenilo dokaze odbrane, te da je zaključak o trebovanju municije zasnovao isključivo na iskazima zaštićenih svjedoka, nemaju uporište u utvrđenom činjeničnom stanju, te se kao takvi odbijaju u cjelosti.

119. Iako žalba osporava kredibilitet svjedoka SA -1 od strane prvostepenog vijeća, po ocjeni apelacionog vijeća, sasvim ispravno se u pobijanoj presudi konstatuje da je

¹⁴ Dokaz Tužilaštva broj: T-89, Izvještaj Richarda Butlera

kazivanje svjedoka SA-1 bilo vjerodostojno, obzirom da je obilovalo detaljima, koji su mogli biti poznati jedino licu koje se kritične prilike nalazilo na mjestu predmetnih dešavanja. Takođe, prvostepeno vijeće ispravno nalazi da je iskaz svjedoka SA-1 u bitnim dijelovima saglasan i dopunjujući sa iskazom svjedoka SA-5, koji je kritične prilike takođe bio pred školom u Roćeviću, te na mjestu pogubljenja u Kozluku i koji je svjedočio na okolnosti predmetnih inkriminacija, kao i sa drugim provedenim dokazima iz kojih nesumnjivo proizilazi da je kritičnog dana svjedok SA-1 sa kamionom došao i boravio u Roćeviću. Prvostepeno vijeće je pravilno cijenilo i to da je svjedok SA-1 u odnosu na predmetne činjenice bio istrajan tokom cijelog saslušanja na glavnom pretresu, te da je njegov iskaz o bitnim činjenicama vezanim za municiju konzistentan i sa ranije datom izjavom iz istrage. Suprotno žalbenim prigovorima odbrane, valjanom se ukazuje i ocjena da se iz iskaza svjedoka SA-1 može uočiti njegova volja da iznese saznanja koja ima o predmetnim inkriminacijama, uz odsustvo bilo kakvog motiva da neosnovano optuži svog bivšeg komandanta, te se u tom pravcu zaključuje da je svjedok SA-1 samo želio da prilikom saslušanja na glavnom pretresu iznese svoja lična saznanja o kritičnom događaju, da opiše događaj na način na koji se desio, bez ikakve želje da lažno tereti optuženog. To je jasno vidljivo i iz izjave svjedoka koji kaže: „...Trudim se 100% da Vam kažem istinu i nećete imati boljega svjedoka i dokaza od mene.“¹⁵ Ovaj svjedok je takođe, u više navrata naglasio da on kritične prilike dok je boravio u krugu komande Zvorničke brigade nije razgovarao lično sa optuženim, nego da mu je Panto prenio poruku od Srećka Aćimovića. Tako je svjedok SA-1 prilikom ispitivanja od strane optuženog izjavio: „Ja s tobom nisam razgovar'o, ja znam Pantu, ja tebe ne teretim uopšte, da si ti, da si ti razgovar'o ja bi rek'o, rek'o si mi to i to, nego Panto mi rek'o.“¹⁶ Pritom, svjedok SA-1 nije pokazao animozitet prema optuženom, nego je naprotiv, tokom cijelog svjedočenja na glavnom pretresu bio prijateljski naklonjen prema optuženom Aćimoviću, govoreći mu da od njega nije imao boljeg u 2. bataljonu, te da misli kako za optuženog „nije ništa loše rek'o pod milijem Bogom“.

120. Slijedom naprijed navedenog, i ovo vijeće podržava ocjenu prvostepenog vijeća o kredibilitetu svjedoka SA-1 i istinitosti njegovog iskaza i tvrdnji da je on lično kritične prilike kao vozač 2. bataljona, postupajući po naredbi svog nadređenog - komandanta bataljona Srećka Aćimovića, koju naredbu mu je prenio Pantić, na kamion koji se vodio u sastavu 2.

¹⁵ Transkript broj: S1 1 K 020200 16 Kri od 05.04.2017. godine, str. 72.

¹⁶ Transkript broj: S1 1 K 020200 16 Kri od 05.04.2017. godine, str. 91.

bataljona, natovario 3 sanduka municije i istu dovezao do škole u Ročeviću, te da je tu municiju po naredbi optuženog istovario odmah kod stepenica škole, a kanije istu vidio na šljunkari u Kozluku na mjestu streljanja zarobljenih muškaraca Bošnjaka, koje je i on, zajedno sa svjedokom SA-1 i drugim, kamionom dana 15.07.1995. godine prevezio iz škole u Ročeviću do mjesta strijeljanja. Suprotne tvrdnje žalbe apelaciono vijeće ocjenjuje neosnovanim i neutemeljenim u provedenim dokazima.

121. Po mišljenju apelacionog vijeća, pravilnom ocjenom svih provedenih dokaza, kako pojedinačno tako i dovođenjem istih u međusobnu vezu, ispravno je utvrđeno da je optuženi Srećko Aćimović bio potpuno svjestan svrhe u koju će dovežena municija biti upotrijebljena, odnosno da će biti korištena za strijeljanje zarobljenih muškaraca bošnjačke nacionalnosti, smještenih u školi u Ročeviću.

- Svjedok SA-5

122. Žalba branioca tvrdi da je prvostepeno vijeće zanemarilo činjenicu da niko od svjedoka nije potvrdio navode SA-5 da je on svojim vozilom „Mercedes“ u svojstvu vozača komadanta 2 pb dana 15.07.1995.godine dovezao optuženog pred školu u Ročević. Prema navodima žalbe, nije sporno da je SA-5 u jednom periodu prije dolaska Gorana Radića u 2. pb do kraja 1994.godine ili početkom 1995. godine bio vozač optuženog, ali ne sa svojim privatnim vozilom, već sa vozilima koja su pripadala 2 pb (Zastava 128 i Lada-Niva). S druge strane, saglasnim iskazima 8 svjedoka navedenih u paragrafu 570. uvjerljivo su osporeni navodi SA-5 da je u julu 1995.g bio vozač optuženog i da ga je 15.07.1995.g svojim vozilom „Mercedes“ dovezao pred školu u Ročević. Da ovi navodi SA-5 nisu istiniti proizilazi i iz iskaza svjedoka Gorana Radića koji je svjedočio na ročištu 16.04.2018.godine.

123. U vezi sa navedenim tvrdnjama žalbe, apelaciono vijeće nalazi da iz analize sadržane u paragrafima 569.-576. prvostepene presude, sasvim jasno proizilazi na koji način i kako detaljno je prvostepeno vijeće cijnilo i dovodilo u vezu sve izvedene dokaze na okolnosti vjerodostojnosti iskaza svjedoka SA-5 i istinitosti njegove tvrdnje da je u inkriminisano vrijeme bio angažovan kao vozač optuženog Aćimovića. Apelaciono vijeće ocjenjuje da su iznešeni zaključci prvostepenog vijeća sasvim jasni i valjani, a da su žalbene tvrdnje odbrane da SA-5 nije uopšte bio angažovan kao vozač, odnosno da je dužnost vozača optuženog obavljao isključivo svjedok Goran Radić, neutemeljene i bez uporišta u utvrđenom činjeničnom stanju.

124. Prvostepeno vijeće je prilikom odlučivanja pravilno cijeno činjenice da ni svjedok SA-5, kao ni svjedok Goran Radić, na kojeg upućuje žalba odbrane, u zvaničnoj evidenciji nisu vođeni kao vozači komandanta. Naime, svjedok SA-5 je u julu 1995. godine evidentiran kao kurir u sastavu komande bataljona¹⁷, a svjedok Goran Radić, kao član sanitetskog odjeljenja bataljona.¹⁸ Da su SA-5, odnosno Goran Radić vozili komandanta 2. bataljona, isključivo proizlazi iz iskaza saslušanih svjedoka, dok na tu okolnost nije uložena nikakva materijalna dokumentacija. Pritom prvostepeno vijeće cijeni da je za odlučivanje o predmetnoj krivičnopravnoj stvari bitna činjenica da je svjedok SA-5 u inkriminisanom periodu bio pripadnik 2. bataljona na čijem čelu je bio optuženi Srećko Aćimović, te da je isti u tom svojstvu, kritičnog dana preduzimao radnje po naredbi komandanta - optuženog Srećka Aćimovića, a što van svake razumne sumnje proizlazi iz provedenih dokaza - iskaza svjedoka Dragana Stjepanovića, Vuje Lazarevića, Gorana Radića, te svjedoka SA-1.

125. Žalba ukazuje da je pogrešno utvrđena i činjenica da je optuženi učestvovao u angažovanju kamiona Miće Stanojevića za prevoz zarobljenika i da je naredio svjedoku SA-5 da preuzme i doveze taj kamion, te tvrdi da ni jedan drugi svjedok nije potvrdio ovu činjenicu, osim SA-5, a odbrana nije imala mogućnost da ga unakrsno ispita u vezi te činjenice. Stoga žalba postavlja pitanje: Zašto bi Aćimović, ako je u komandi imao na raspolaganju dva kamiona i dva kvalifikovana vozača kojima je mogao izdati naređenje, slao SA-5 po kamion Miće Stanojevića, za koji je znao da nije Mićino vlasništvo, da nije mobilisan, jer je imao srbijanske tablice i zašto bi rizikovao da tuđi kamion povjeri da ga vozi SA-5 za koga je znao da nema položen vozački ispit za teretna vozila?

126. Imajući u vidu od strane prvostepenog vijeća utvrđeno činjenično stanje izneseno u paragrafima 584. – 593., žalbeni prigovori koji osporavaju isto, po ocjeni ovog vijeća, ne dovode u pitanje zaključke i ocjene prvostepenog vijeća. Suprotno žalbenim navodima, prvostepeno vijeće je pravilno, na osnovu saglasnih izjava saslušanih svjedoka Dragana Stjepanovića i Milivoja Lazarevića, potom svjedoka SA-2 i svjedoka SO-2, utvrdilo da je u konkretnom slučaju zaista angažovan kamion Miće Stanojevića, koji je u tom periodu bio angažovan kao vozač kamiona u 2. bataljonu, te čiji je kamion marke „Zastava“ korišten za potrebe 2. bataljona. Navedeni svjedoci su potvrdili da je upravo svjedok SA- 5 kritičnog

¹⁷ Dokaz Tužilaštva broj: T-135, Evidencija prisustva ljudstva Komanda 2. pješadijskog bataljona u julu 1995. godine

¹⁸ Dokaz Tužilaštva broj: T-28, Evidencija prisustva ljudstva sanitetskog odjeljenja za juli '95, ovjeren. Haaški broj od 00743554 do00743559.

dana vozio kamion Miće Stanojevića, a isti je nakon intervencije optuženog preuzeo ispred Mićine kuće, dok je Mićo bio odsutan. Stoga su tvrdnje žalbe da je zaključak prvostepenog vijeća izveden samo na osnovu iskaza svjedoka SA-5, neosnovane, te kao takve neprihvatljive.

127. Izjava svjedoka SA-1 kojom je između ostalog, potvrđeno da nisu samo on i svjedok SA-5 prevozili zarobljenike iz škole do Kozluka, nego da je tu bilo i drugih vozača i drugih kamiona (svjedok kaže:.... „*niko ne prizna samo da smo nas dva, mi to nismo mogli u tom vremenu nikako tol'ku masu prevesti nas dva, znači da su vozili i drugi.*“¹⁹), proizilazi i iz iskaza svjedoka SA 2, Predraga Ristića, Dragana Stjepanovića, PW-2, te je ista po ocjeni ovog vijeća, i odgovor na pitanje odbrane: „Zašto bi Aćimović, ako je u komandi imao na raspolaganju dva kamiona i dva kvalifikovana vozača kojima je mogao izdati naređenje, slao svjedoka SA-5 i po kamion Miće Stanojevića? “

128. Prema navodima žalbe, imajući u vidu navedene dokaze i sklop činjenica koje je prvostepeno vijeće predvidjelo, nesumnjivo proizilazi da su netačno utvrđene činjenice da je optuženi Aćimović obezbijedio kamione i izdao naredbu vozačima za prevoz zarobljenika, te da iste nije trebalo utvrditi samo na osnovu iskaza svjedoka SA-1 i SA-5, tim prije što odbrana nije imala mogućnost da unakrsno ispita svjedoka SA-5.

129. Po ocjeni apelacionog vijeća ne stoje ni tvrdnje žalbe da je prvostepeno vijeće zaključak da je optuženi Aćimović obezbijedio kamione i izdao naredbu vozačima za prevoz zarobljenika, zasnovao samo na osnovu iskaza svjedoka SA-1 i SA-5, budući da iz sadržaja paragrafa pobijane presude od 551. do 626. jasno proizilazi da je navedeno utvrđeno na osnovu iskaza većeg broja svjedoka, a nakon izvršene analize svakog od njih i u njihovoj međusobnoj vezi. U vezi s tim, u paragrafu 625. je zaključeno: „*Cijeneći sve provedene dokaze kako pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi, a nakon date analize u prethodnim paragrafima, Vijeće je našlo van razumne sumnje dokazanim da je upravo optuženi Srećko Aćimović, kao komandant 2. bataljona obezbijedio kamione i izdao naredbu vozačima iz svog bataljona da prevoze zarobljenike iz škole u Roćeвиću do lokacije njihovog strijeljanja na šljunkari u Kozluku, odnosno van razumne je sumnje dokazano da su kritične prilike zarobljenike iz škole u Roćeвиća po naredbi optuženog prevozili između ostalih i svjedoci SA-1 i SA-5, kao pripadnici 2. pješadijskog bataljona.*“

¹⁹ Transkript broj: S1 1 K 020200 16 Kri od 05.04.2017. godine, str. 24.

130. Žalbom branioca se takođe osporava nalaz i mišljenje vještaka dr Omera Ćemalovića, nalazeći da je isti neprihvatljiv, jer je dat bez uvida u kompletnu medicinsku dokumentaciju, bez upoznavanja sa sadržajem iskaza koji su bili predmet vještačenja, bez obavljenog intervjuja i psihološkog testiranja svjedoka SA-5. Odbrana smatra da je neosnovano odbijen prijedlog odbrane za vještačenje tima vještaka, zbog čega je i u ovom segmentu činjenično stanje pogrešno utvrđeno.

131. Kada je riječ o navedenim navodima odbrane optuženog Aćimovića istaknutim u žalbi, a kojima se ukazuje na psihičko oboljenje svjedoka SA-5, zbog kojeg su prema stavu odbrane, nezakoniti njegovi iskazi dati pred MKSJ-om i Tužilaštvom BiH, apelaciono vijeće iste nalazi neosnovanim, obzirom da iz nalaza i mišljenja vještaka neurospihijatra prim. dr. Omera Ćemalovića, nesumnjivo proizilazi da je svjedok SA-5 prilikom davanja iskaza pred MKSJ dana 21.11.2007. godine, te saslušanja u Tužilaštvu BiH dana 24.10.2014. godine i 03.02.2017. godine, bio sposoban da daje izjave, odnosno bio svjestan značaja i posljedica davanja svojih iskaza. Prvostepeno vijeće je u cjelosti poklonilo vjeru nalazu i mišljenju ovog vještaka, ocijenivši da je isti objektivan i sačinjen u skladu sa pravilima struke, a što je detaljno obrazloženo u odjelu presude 9. „Vještačenje svjedoka SA-5“, u kome je dat odgovor i na pomenute navode žalbe, koji u cjelosti, kao valjan prihvata i ovo vijeće, smatrajući suvišnim ponavljanje već navedenih razloga.

132. U vezi sa likvidacijom zarobljenika na lokalitetu šljunkara u mjestu Kozluk, žalba ističe da vijeće nije utvrdilo direktno učešće optuženog u tim radnjama ili da je on naredio nekome od vojnika da vrše strijeljanje. Međutim, u izreci presude se ipak navodi da je najmanje jedan pripadnik 2 pb učestvovao u ubijanju zarobljenika.

133. Vezano za ove žalbene prigovore, apelaciono vijeće prije svega konstatuje da optuženi Aćimović nije ni osuđen za direktno učešće u likvidaciji zarobljenika, niti da je nekome od svojih vojnika naredio da vrši strijeljanje (iako su neki svjedoci i to tvrdili), zbog čega je svaki komentar takvih navoda žalbe suvišan.

134. Što se tiče činjenica da se u izreci navodi da je najmanje jedan pripadnik 2. pješadijskog bataljona učestvovao u pogubljenju zatvorenika, ista je nesumnjivo dokazana iskazima više svjedoka. Svjedoci SA-1, SA-2, SA-4 su bili jedinstveni u tome da je SO 3 učestvovao u streljanju, a isti je bio na dužnosti komandira Interventnog voda u sastavu 2. bataljona, te je već zbog toga, nasuprot navodima žalbe bilo sasvim opravdano u izreci navesti da je najmanje 1 pripadnik 2. pješadijskog bataljona učestvovao u ubijanju zarobljenika. Svjedok Slavko Radić, koji je takođe bio očevidac je direktno imenovao 5 lica

(paragraf 635). Svjedok SA-2 je potvrdio da je i sam bio očevidac i učesnik u streljanju, te decidno naveo imena 8 lica, kao i SA-2 i SA-5. Još nekoliko svjedoka se izjašnjavalo o učesnicima streljanja, među kojima je bilo vojnika u raznim uniformama, vojnih policajaca i ne uniformisanih lica. Iskazi saslušanih svjedoka su dakle ukazivali da je u strijeljanju zarobljenika učestvovalo više pripadnika 2. pješadijskog bataljona, zbog čega je utvrđenje i navođenje u izreci prvostepene presude da je riječ o „najmanje jednom“ nešto što svakako optuženom ide u prilog, a ne na njegovu štetu.

135. Pored navedenih dokaza, te decidnih i veoma detaljnih obrazloženja pobijane presude, nesumnjivo se nameće zaključak da se žalbom nastoji uspostaviti revizija činjeničnog stanja kakvo odgovara odbrani, a zatim metodom „gomilanja dedukcija“ („*pyramiding of inferences*“) na način da se jedni zaključci izvode iz niza drugih zaključaka pokušajući ishoditi svrha – defektnost činjenične osnove ožalbene presude, što u ovom predmetu nije bilo moguće ostvariti, budući da je pobijana presuda van svake razumne sumnje ispravno položila račune o svim navedenim, i samo za žalbu spornim pitanjima, čemu je prethodila, kako je to već istaknuto, svestrana i pravilna ocjena dokaza, kako pojedinačno tako i međusobnoj vezi. U prilog navedenog zaključka idu i primjedbe žalbe u vezi sa brojem zarobljenih i ubijenih.

- Broj ubijenih, nalaz i mišljenje vještaka Kešetovića;

136. Prema navodima žalbe, objašnjenja koja je dao vještak dr Rifat Kešetović u vezi sa brojem ubijenih na šljunkari u Kozluku 15.07.1995.godine i izmještanju leševa na druge lokacije, su neubjedljiva i nelogična. Žalba osporava da se na osnovu zbrajanja tijela iz sekundarnih grobnica koje imaju pojedinačne DNK veze sa primarnim grobnicama u Kozluku, može dobiti tačan i pouzdan broj stradalih koji su bili zatvoreni u fiskulturnoj sali u Roćeviću, a koji su ubijeni na šljunkari u Kozluku. U optužnici je naveden frapantan broj: 1400 ubijenih, a u prvostepenoj presudi utvrđen broj „oko 818“, što je manje za približno jednu četvrtinu. Stoga, žalba postavlja pitanje: Šta znači ovo utvrđenje „oko“? Da li je sigurno i da je ovaj broj tačan?

137. Po ocjeni žalbe, ovi dokazi ako se cijene u vezi sa onim što je utvrdio vještak Kešetović, ukazuju na pogrešan zaključak prvostepenog vijeća o broju stradalih za koje se po optužnici vezuje odgovornost optuženog Aćimovića (zarobljenici doveženi u Roćević). Sve ovo ukazuje da je zaključak pobijane presude neutemeljen i nepouzdan, utvrđen na osnovu subjektivnog stava vještaka u nalazu i mišljenju koji je po svom karakteru u

konkretnom slučaju posredan dokaz, jer je baziran na iskopavanju sekundarnih grobnica, a u koje su sahranjivani ubijeni i sa drugih lokaliteta, a ne samo sa šljunkare iz Kozluka.

138. U vezi sa navedenim prigovorima žalbe, iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da je vještak Rifat Kešetović, specijalista sudske medicine, postupajući po naredbi Tužilaštva od 26.04.2017. godine sačinio nalaz i mišljenje na okolnost prikaza podataka o identifikovanim posmrtnim ostacima ekshumiranim iz primarnih masovnih grobnica u Kozluku i povezanih sekundarnih masovnih grobnica za period od 1999. godine do 26.04.2017. godine.²⁰ Vještak je naveo da se može izdvojiti oko 818 imena identifikovanih žrtava vezanih za masovnu grobnicu u Kozluku (KK01, KKO2, KK03 i KOZ 04 ZVO) i sa njom povezanih grobnica (CR02, CR03, CR07, CR13 i KAM 14 ZVO) zaključno sa 27.04.2017.godine. Prvostepeno vijeće je u cjelosti prihvatilo nalaz i mišljenje vještaka sudske medicine Rifata Kešetovića, ocijenivši isti objektivnim i sačinjenim u skladu sa pravilima struke, što prihvata i ovo vijeće.

139. Analizirajući zaključke prvostepenog vijeća u pogledu iznešenog, te ocjene nalaza i mišljenja vještaka Kešetovića, apelaciono vijeće nalazi da su žalbeni prigovori kojima se isti osporavaju, neosnovani i da je nejasno šta se istim želi dokazati, budući da je pobijanom presudom utvrđeni broj ubijenih znatno manji od broja navedenog u optužnici, što svakako ide u prilog optuženom. Pri tome se žalbom, sem što se negira vrijednost nalaza i mišljenja, ne nudi ništa konkretno što bi dovelo u sumnju isti, kao i utvrđeni broj ubijenih. To što je navedeno „oko 818“ (što znači nekoliko manje ili više od 818), a ne tačan broj, ne dovodi u pitanje suštinu konkretnog dešavanja i ono što je utvrđeno vještačenjem, niti je od značaja po odgovornost optuženog, a priroda posla je takva da se rijetko kada može utvrditi sa 100% sigurnošću.

140. Vještak je na glavnom pretresu pojasnio da je prilikom sačinjavanja nalaza i mišljenja koristio dokumentaciju sačinjenu od eksperata MKSJ, između ostalog i Richarda Wrighta koji je bio vođa tima za ekshumaciju primarnih grobnica u Kozluku KK1, KK2, KK3 i sekundarne grobnice CR03 u Čančarima, zatim dokumentaciju koja se odnosi na ekshumacije u kojima je i vještak sam učestvovao i to: ekshumacija primarne grobnice u Kozluku KOZ 04 ZVO, ekshumacija grobnice KAM 14 ZVO i CR13 kao i dokumentaciju o ekshumacijama grobnica CR7 i CR2 koje je vodio specijalista sudske medicine Vedo Tuco. Vještak je dalje ukazao da su se grobnice KK1, KK2, KK3 i KO Z04 ZVO nalazile na

istom lokalitetu pored rijeke Drine u Kozluku, te su iste označene kao primarne grobnice, da se kod ovih primarnih grobnica ne radi o grobnicama koje su mašinama iskopane u zemlji i u koje su potom smještene tijela, nego da se radi o prirodnim uvalama koje su upotrijebljene kao grobnice. Dalje je vještak naveo da su se grobnice sekundarnog tipa sa oznakama CR02, CR03, CR07, CR13 i KAM 14 ZVO nalazile u mjestu Čančarski put, Zvornička Kamenica. Prema nalazu vještaka, radi se o prostoru dužine otprilike 5 kilometara, gdje je sa jedne i druge strane puta pronađeno ukupno 13 masovnih grobnica, od kojih su navedene 5 grobnice povezane sa primarnim grobnicama u Kozluku, a ostale sa Branjevom, odnosno primarnom grobnicom u Pilicama. U svom nalazu i mišljenju te prilikom usmenog obrazlaganja istog na glavnom pretresu, vještak Kešetović je prikazao podatke o ekshumiranim identifikovanim posmrtnim ostacima za svaku pojedinačanu primarnu grobnicu, te istakao da su uz pomoć DNK analize uspostavljene veze između primarnih i sekundarnih grobnica. Potom je prilikom usmenog obrazlaganja svog nalaza i mišljenja na glavnom pretresu izjavio da u sekundarnim grobnicama postoje identifikovana lica čiji ostaci nisu pronađeni u primarnim grobnicama. Međutim, nije sporno da su i kompletna tijela iz primarnih grobnica pokopana u sekundarne, te da postoje i drugi načini utvrđivanja veze između primarnih i sekundarnih grobnica, što znači ne samo putem DNK profila, već i putem brojnih artefakta i predmeta koji potiču sa mjesta egzekucije, a pronađeni su zajedno sa pokopanim osobama u sekundarnim grobnicama.

141. Da tijela ekshumirana iz sekundarnih grobnica potiču iz primarnih grobnica u Kozluku, prema vještaku, potvrđuje i činjenica da su u sekundarnim grobnicama pronađeni komadi zelenog stakla i naljepnice za boce sa natpisima „Vitinka“ i „Kozluk“, koje očitó potiču iz fabrike za flaširanje bezalkoholnih pića „Vitinka“ koja se nalazi nedaleko od lokaliteta primarnih grobnica, kao i da je u sekundarnim grobnicama pronađeno isto slično kamenje koje je pronađeno na lokalitetu primarnih grobnica, tj. na obali rijeke Drine u Kozluku, a kako je to konstatovano u rezimeu sudsko-medicinskog dokaznog materijala istražitelja MKSJ-a Dean Manning od 16.05.2000. godine.²¹ Takođe, i vještak Rifat Kešetović je na glavnom pretresu izjavio da su prilikom ekshumacije grobnice KOZ 04 ZVO, u kojoj je i on sam učestvovao, u grobnici pronađeni fragmenti zelenog stakla na kojima su počivala tijela, a da su slični fragmenti pronađeni i u sekundarnim grobnicama.

²⁰ Dokaz Tužilaštva broj: T-87

²¹ Dokaz Tužilaštva broj: T-94a

142. Po ocjeni apelacionog vijeća, imajući u vidu sve navedeno, prigovori odbrane nisu doveli u sumnju valjanost i utemeljenost zaključaka pobijane presude u pogledu nalaza i mišljenja vještaka Kešetovića i broja ubijenih Bošnjaka civila na lokalitetu Šljunkare u Kozluku, te se isti odbijaju kao neosnovani.

- Zaključak apelacionog vijeća

141. Polazeći od navedenog, apelaciono vijeće nalazi valjanim i u provedenim dokazima utemeljenim zaključak prvostepenog vijeća da je kod optuženog Srećka Aćimovića bila očuvana svijest u pogledu značaja krivičnih radnji i nastanka uzrokovanih posljedica i opredijeljenom voljom na način kako je to utvrdila prvostepena presuda. I ovo vijeće, kao i prvostepeno nalazi da je u konkretnom slučaju optuženi postupajući sa umišljajem, svjestan razmjere šireg genocidnog plana kreiranog od glavnih izvršilaca - pripadnika UZP i pored prvobitnog odbijanja da postupi po naredbi dobijenoj iz komande Zvorničke brigade, nakon drugog telegrama i rasprave sa Popovićem pred školom u Roćeviću oko 10 ujutro 15.07.1995. godine, preduzeo radnje navedene u činjeničnom opisu kojima je pripadnicima UZP pomogao u realizaciji njihove namjere uništenja Bošnjaka iz enklave Srebrenica, a time i djelimičnog istrebljenja Bošnjačkog naroda kao nacionalne, vjerske i etničke skupine.

142. S obzirom na iznesene stavove ovog vijeća i vrlo detaljnu i argumentovanu analizu iznešenu u obrazloženju prvostepene presude, apelaciono vijeće nalazi neosnovanim žalbene prigovore odbrane i po žalbenom osnovu nepotpuno i pogrešno utvrđeno činjenično stanje, smatrajući da je isto u odnosu na sve odlučne činjenice i krivicu optuženog za počinjenje krivičnog djela Genocid iz člana 141. KZ SFRJ, u vezi sa članom 24. istog Zakona, potpuno i pravilno utvrđeno.

V - ŽALBENI OSNOV PROPISAN ČLANOM 398. ZKP BIH - POVREDA KRIVIČNOG ZAKONA

A. Standardi za odlučivanje po žalbi

143. Podnosilac žalbe koji tvrdi da je došlo do pogrešne primjene zakona mora, kako je već rečeno, navesti barem tu navodnu pogrešku, iznijeti uvjerljive argumente u prilog svojoj tvrdnji i obrazložiti na koji način je ta pogreška utjecala da odluka bude nezakonita.

144. U slučaju kada povreda zakona proizlazi iz primjene pogrešne pravne norme u presudi, apelaciono vijeće može navesti tačnu pravnu normu i shodno tome preispitati relevantna činjenična utvrđenja prvostepenog vijeća. Time apelaciono vijeće ne ispravlja samo pravnu grešku, nego osigurava primjenu odgovarajuće pravne norme na pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje.

145. U slučaju kada apelaciono vijeće zaključi da je prvostepeno vijeće pogriješilo u primjeni zakona, ali je uvjereno u tačnost činjeničnog stanja koje je utvrdilo prvostepeno vijeće, apelaciono vijeće će preinačiti presudu u svjetlu pravilne primjene zakona i po potrebi samo utvrditi odgovarajuću kaznu, a u skladu sa odredbama člana 314. stav 1. i 308. ZKP BiH.

B. ŽALBA ODBRANE OPTUŽENOG SREĆKA AĆIMOVIĆA

146. Žalbom se ukazuje da je prvostepeno vijeće ne prihvatajući kao dokazane sve navode optužnice, kao i pravnu kvalifikaciju (optuženi Aćimović je optužen zbog krivičnog djela genocid iz čl. 171. tačka a) i b) KZBiH, u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 31. KZBiH), a primjenivši na utvrđeno činjenično stanje pravnu kvalifikaciju djela po odredbama KZSFRJ, učinilo povredu krivičnog zakona iz člana 298. tačka a) ZKP BiH, jer djelo za koje se optuženi goni nije krivično djelo.

147. Naime, odbrana ističe da optužnica od 24.12.2015. godine nije potvrđena izvedenim dokazima, ni u pogledu činjeničnih navoda u dispozitivu, ni u pogledu pravne kvalifikacije djela, zbog čega je po pravilnoj primjeni zakona optuženog Aćimovića trebalo osloboditi od optužbe. Međutim, prvostepeno vijeće je zbog nedokazanosti nekih radnji u dispozitivu optužnice iste izostavilo u izreci presude, a zadržalo samo one radnje za koje je smatralo da su dokazane izvedenim dokazima i te radnje podvelo pod novu pravnu kvalifikaciju djela za koje Aćimović nije bio optužen.

148. Žalba smatra da u radnjama optužnice koje je prvostepeno vijeće našlo utvrđenim nema obilježja krivičnog djela za koje je Srećko Aćimović osuđen prvostepenom presudom, jer kao uslov za postojanje krivičnog djela pomaganja u genocidu kod izvršioca mora da postoji svijest da svojim radnjama pomaže u izvršenju nedopuštenog djela drugog lica, kao i svijest o bitnim obilježjima krivičnog djela. Bitan element krivičnog djela genocid je genocidna namjera. Odbrana smatra da optuženi Aćimović nije znao za genocidnu namjeru glavnih izvršilaca. Pored navedenog, da bi radnje optuženog imale karakter

krivičnog djela pomaganja u izvršenju genocida, potrebno je da te radnje imaju znatan uticaj na izvršenje krivičnog djela od strane glavnih izvršilaca. To u konkretnom slučaju znači da je potrebno da radnje pripadnika 2.bataljona izvedene po naredbi optuženog, imaju znatan uticaj u izvršenju krivičnog djela genocida nad bošnjačkim zarobljenicima iz Srebrenice. Sve to, prema navodima žalbe, ukazuje da provedenim dokazima nije van razumne sumnje utvrđeno da su kod optuženog Aćimovića postojali actus reus i mens rea pomaganja u izvršenju krivičnog djela genocid, zbog čega je po tvrdnjama žalbe, prvostepenom presudom povrijeđena odredba član 298. tačka a) ZKP BiH.

- Nalazi Apelacionog vijeća

149. U ovom dijelu žalbe odbrana optuženog je zapravo ukazivala da krivično djelo iz člana 171. KZ BiH, koje je stavljeno na teret optuženom Aćimoviću potvrđenom optužnicom, nije identično krivičnom djelu iz člana 141. KZ SFRJ, za koje je osuđen prvostepenom presudom. Prema navodima odbrane, prvostepeno vijeće je načinilo izmjene u činjeničnom opisu, zbog nedokazanosti nekih radnji u dispozitivu optužnice, a zadržalo samo one radnje za koje je smatralo da su dokazane izvedenim dokazima i te radnje podvelo pod novu pravnu kvalifikaciju djela za koje Aćimović nije bio optužen, a trebalo je optuženog osloboditi.

150. Apelaciono vijeće iznesene prigovore nalazi neosnovanim.

151. Naime, u pravnoj teoriji i praksi nema nikakve dileme da sud nije vezan pravnom kvalifikacijom navedenom u optužnici, te da presude donosi na osnovu detaljne analize svih dokaza pojedinačno i u međusobnoj vezi, nakon čega utvrđuje eventualnu krivicu, oblik odgovornosti i sam vrši kvalifikaciju krivičnog djela. Apelaciono vijeće dalje ukazuje da je krivično djelo propisano odredbom člana 171. KZ BiH, za koje je optuženi Aćimović optužen, krivično djelo genocida, koje je sadržajno jednako kao i krivično djelo genocida propisano odredbom člana 141. KZ SFRJ. U konkretnom slučaju prvostepeno vijeće je zapravo primjenilo krivični zakon koji je važio u vrijeme izvršenja predmetnog krivičnog djela i koji je u konkretnom slučaju blaži za učinioca. Ovakvu odluku sud je dakle donio primjenjujući princip primjene blažeg zakona ukoliko se utvrđena kazna približava zakonski propisanom minimumu za određeno krivično djelo. Takva praksa uspostavljena je i odlukama Ustavnog Suda BiH u više predmeta, a na osnovu odluke Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Maktouf-Damjanović i drugi, u kojima su podnijete apelacije radi retroaktivne primjene zakona i instituta primjene blažeg zakona za

počinioca. Upravo navedena praksa je implementirana u pobijanoj presudi, odnosno kvalifikaciji djela i odluci o kazni, te primjenjena odredba člana 141. KZ SFRJ koja propisuje jednako krivično djelo kao i odredba člana 171. KZ BiH. Kada se sagleda sadržaj jedne i druge odredbe, potpuno je jasno da se radi o jednakim krivičnim djelima, istih bitnih obilježja, ali drugačijeg raspona propisane krivičnopravne sankcije, iz kojih razloga je kao blaži primjenjen upravo KZ SFRJ, jer je tim zakonom propisan minimum od pet godina, dok je po KZ BiH, minimum propisane kazne za to djelo 10 godina zatvora.

152. Imajući u vidu navedeno, žalbeni prigovori branioca, kojim se neutemeljeno tvrdi da se radi o dva različita djela, te da je optuženi oglašen krivim za posve drugačije djelo od onog za koje je optužen, u cjelosti se odbijaju kao neosnovani.

153. Nadalje, naslovljenu povredu krivičnog zakona, branilac vidi i u zaključku prvostepenog vijeća, da je optuženi Aćimović svjesno pomagao u izvršenju nedopuštenog krivičnog djela drugog lica, odnosno da je dijelio svijest o bitnim obilježjima krivičnog djela genocid, tačnije genocidnu namjeru sa drugim licima, odnosno direktnim izvršiocima.

154. Analizirajući prvostepenu presudu u okviru žalbenih navoda odbrane optuženog, apelaciono vijeće ističe da je prvostepeno vijeće dalo sasvim jasnu i u provedenim dokazima utemeljenu argumentaciju o postojanju svih obilježja krivičnog djela genocida u pomaganju. O ispunjenju obilježja postojanja namjere glavnih izvršilaca i znanju optuženog o toj namjeri, što žalba osporava, prvostepeno vijeće je dalo sasvim dostatne i ubjedljive razloge ne samo u paragrafima koji govore o znanju glavnih izvršioca, već i u dijelu koji govori o znanju optuženog da će zarobljenici biti streljani, koje je kao valjane prihvatilo i ovo vijeće uz ranije dato obrazloženje. Odbrana svojim argumentima ničim nije dovela u pitanje valjanost zaključaka donesenih u pogledu postojanja ovih obilježja djela.

155. Naime, kada je riječ o spoznaji optuženog Srećka Aćimovića da će zarobljenici smješteni u školi u Roćeviću biti pogubljeni, prvostepeno vijeće je pravilno ocijenilo da iz provedenih dokaza van svake razumne sumnje proizlazi da je isti najkasnije u većemjim satima 14.07.1995. godine, prijemom telegrama koji je sadržavao naredbu iz komande Zvoničke brigade vezano za zarobljenike iz Roćevića, postao svjestan sudbine koja čeka te zarobljenike, odnosno da će isti biti streljani. Nadalje, iz sadržaja paragrafa 705. pobijane presude proizilazi da optuženi Aćimović nije osmislio zločinački plan pogubljenja zarobljenika koji su bili smješteni u Roćeviću, ali da je isti svjestan da će ti zarobljenici biti ubijeni, te znajući za *takvu namjeru glavnih izvršilaca*, preduzeo radnje pripremanja municije koja će biti korištena za ubijanje zarobljenika, obezbjeđenja kamiona za prevoz

zarobljenika do mjesta pogubljenja, te da je dao naredbu vozačima da zarobljenike prevoze iz Roćevića do Kozluka, a koje radnje posmatrane u kontekstu svih događaju nakon pada Srebrenice nesumnjivo čine pružanje praktične pomoći pripadnicima UZP u sprovođenju genocidnog plana, odnosno pomaganja u počinjenju krivičnog djela Genocid.

156. Na osnovu navedenog, prvostepeno vijeće je pravilno zaključilo da je 15. jula 1995. godine optuženi Srećko Aćimović, prije nego što su zarobljenici izvedeni iz škole u Roćevići, znao da će biti ubijeni i da je s obzirom na cilj i razmjere zločina bio svjestan genocidne namjere izvršitelja dijela.

157. Imajući u vidu sadržaj izvedenih dokaza, te ispravnu i valjanu ocjenu istih od strane prvostepenog vijeća, ovo vijeće nalazi neosnovane žalbene prigovore odbrane da optuženi nije znao za genocidnu namjeru glavnih izvršilaca, te da je obzirom na tu okolnost prvostepenom presudom povrijeđena odredba član 298. tačka a) ZKP BiH.

158. Slijedom iznesenog, odbrana optuženog u žalbi iznesenim argumentima ni u okviru ovog žalbenog osnova nije dovela u pitanje osnovanost zaključaka i valjanost postupanja prvostepenog vijeća u odnosu na primjenu materijalnih propisa na potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje.

VI- ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH - ODLUKA O KRIVIČNOPRAVNOJ SANKCIJI

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

159. Prije nego se osvrne na konkretne žalbene prigovore, Apelaciono vijeće naglašava da pretresno vijeće ima široko diskreciono pravo u utvrđivanju odgovarajuće kazne, obzirom da je u takvoj poziciji da najbolje može odmjeriti i ocjeniti dokaze izvedene na glavnom pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće ne remeti analizu pretresnog vijeća o otežavajućim i olakšavajućim okolnostima, kao ni težinu koja je data tim okolnostima, osim ako podnosilac žalbe ne pokaže da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje široko diskreciono pravo.

160. Naime, podnosilac žalbe mora pokazati da je pretresno vijeće dalo težinu nebitnim i irelevantnim pitanjima, da nije dalo težinu ili dovoljno težine relevantnim pitanjima, da je napravilo očiglednu grešku u odnosu na činjenice na koje je primijenilo svoje diskreciono pravo ili da je odluka pretresnog vijeća bila u tolikoj mjeri neopravdana ili jednostavno

nepravедna, da apelaciono vijeće može izvesti zaključak da pretresno vijeće nije koristilo svoje diskreciono pravo na primjeren način. Apelaciono vijeće također, uzima u obzir da pretresno vijeće nije obavezno da posebno obrazlaže svaku otežavajuću i olakšavajuću okolnost, te ako je apelaciono vijeće uvjereno da je pretresno vijeće razmatralo te okolnosti, ono neće izvesti zaključak da je pretresno vijeće zloupotrijebilo svoje diskreciono pravo prilikom utvrđivanja odgovarajuće kazne.

161. Apelaciono vijeće neće preinačiti odluku o kazni samo zbog toga što pretresno vijeće nije primijenilo sve relevantne zakonske odredbe, već će preispitati odluku o kazni samo ako podnosilac žalbe ukaže da je propust da se primijene sve relevantne zakonske odredbe doveo do nepravilne presude. Ako Apelaciono vijeće smatra da je došlo do nepravilne presude, ono će utvrditi odgovarajuću kaznu na osnovu činjeničnog stanja utvrđenog od strane pretresnog vijeća i pravilno primijenjenog zakona.

B. ŽALBA TUŽILAŠTVA BIH

162. Žalbom Tužilaštva BiH osporava se odluka o izrečenoj krivičnopravnoj sankciji na način da se ukazuje da prvostepeno vijeće nije valjano cijenio okolnosti važne za odmjeravanje sankcije, te da su zaključci u pogledu istih proizvoljni i ničim obrazloženi. Posebno se ukazuje da nije dovoljno cijinjen stepen krivice optuženog Srećka Aćimovića, okolnosti pod kojima je krivično djelo učinjeno, te jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra. Prema navodima žalbe, postupci optuženog u okviru realizacije plana i navedenih aktivnosti su takve prirode da imajući u vidu potrebu njihove društvene osude zahtijevaju strogost u kažnjavanju, te samo ozbiljna kazna zatvora može zadovoljiti svrhu kažnjavanja koju predviđa KZ BiH za radnje optuženog i to ne manja od 15 godina.

C. ŽALBA ODBRANE OPTUŽENOG SREĆKA AĆIMOVIĆA

163. Odbrana optuženog Srećka Aćimovića osporava odluku o izrečenoj krivičnopravnoj sankciji ukazujući da su brojni dokazi iz kojih proizilazi da optuženi Aćimović nije izvršio krivično djelo zbog kojeg je osuđen, da djelo za koje je osuđen nije spojivo sa njegovom ličnošću, ranijim životom, odgojem, te da je kao starješina bio cijinjen i poštovan, suprotstavljao se dodatnom angažmanu njegovih vojnika od strane više komnade. Konačno, suprotstavio se i visokim oficirima VRS koji su od njega zahtjevali da odredi vojnike koji će strijeljati zarobljenike. Sve te činjenice, prema navodima odbrane ukazuju

na njegov odnos prema događaju i da njegova namjera nije bila da ubija, nego da spasi zarobljenike.

- Nalazi apelacionog vijeća

164. Imajući u vidu da je prvostepeno vijeće u konkretnom slučaju našlo opravdanom primjenu KZ SFRJ, isti je valjalo primjeniti i kod odlučivanja prilikom odmjeravanja i izricanja krivičnopravne sankcije, te se kretati u rasponu kazni koje su propisane odredbama člana 141. u vezi sa članom 24. KZ SFRJ za krivično djelo za koje je optuženi oglašen krivim, a u skladu sa odredbom kojom su propisana opšta pravila o odmjeravanju kazne, članom 41. KZ SFRJ.

165. Budući da s jedne strane tužilac ukazuje na greške i propuste pri procjeni okolnosti koje se smatraju otežavajućim, a odbrana olakšavajućih okolnosti, apelaciono vijeće će svoj stav iznijeti jedinstveno po obje žalbe.

166. Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da prvostepeno vijeće na strani optuženog nije našlo postojanje otežavajućih okolnosti, dok je kao olakšavajuće okolnosti cijenilo raniji život optuženog, njegovu neosuđivanost, činjenicu da je porodičan čovjek, te da se korektno držao pred sudom. Osvrt na sve druge okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća, nije bilo, mada je rečeno da su sve te okolnosti cjenjene.

167. Što se tiče tvrdnji žalbe tužioca o izostanku kajanja optuženog kao otežavajućoj okolnosti, tačno je da je isto izostalo, ali valja reći da je to i logično s obzirom na koncept odbrane i tvrdnje da optuženi nije učinio krivično djelo koje mu je stavljeno na teret i od početka negirao njegovo bilo kakvo učešća u predmetnim dešavanjima. Optuženi je međutim prilikom davanja završne riječi izrazio žaljenje za sve što se desilo zarobljenicima i saučešće porodicama ubijenih, koju činjenicu mu prvostepno vijeće uopšte nije cijenilo. Žaljenje i saučešće je ponovio i u toku žalbenog postupka, što ipak valja na odgovarajući način cijeniti prilikom ocjene njegove ličnosti, odnosno držanja nakon učinjenog djela.

168. Takođe, po ocjeni ovog vijeća, prilikom ocjene stepena krivice optuženog i odmjeravanja kazne je trebalo uzeti u obzir i sve okolnosti konkretne situacije i ponašanje optuženog prije nego što je prihvatio da preduzme radnje za koje se osuđuje (prvobitno odbijanje izvršenja naredbe Komande i pokušaji izbjegavanja vlastitog učešća i učešća pripadnika 2.bataljona u postupanju sa zarobljenicima i njihovoj likvidaciji), te njegovu životnu dob u vrijeme izvršenja.

169. Iz navedenih razloga, apelaciono vijeće nalazi da otežavajuće i olakšavajuće okolnosti na strani optuženog Srećka Aćimovića nisu pravilno cijenjene, što je dovelo do toga da izrečena krivično pravna sankcija (kazna zatvora u trajanju od devet godina), ne predstavlja adekvatnu sankciju za izvršeno krivično djelo, kako sa aspekta generalne, tako i sa aspekta specijalne prevencije.

170. Imajući u vidu navedeno, apelaciono vijeće je prvostepenu presudu u odnosu na optuženog Srećka Aćimovića preinačilo u dijelu odluke o krivično pravnoj sankciji na način da je optuženom za pomaganje u genocidu izreklo kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina. Prilikom odmjeravanja kazne ovo vijeće je cijenilo sve činjenice koje su od odlučnog značaja za odmjeravanje kazne i koje utiču da ista bude manja ili veća: stepen krivice optuženog, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja i povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, raniji život učinioca njegove lične prilike i držanje nakon izvršenja djela, dakle sve ranije utvrđene činjenice i činjenice koje je trebalo uzete u obzir, na koje su žalbe ukazale. Prema ocjeni apelacionog vijeća izrečena kazna zatvora u trajanju od sedam godina predstavlja adekvatan odraz onoga za šta je optuženi oglašen krivim, čiji zaštitni objekat je od šireg društvenog značaja, te kao takvo sankcionisano i kroz međunarodne legislative, a ima i posebnu težinu sa psihološkog, moralnog, vjerskog, običajnog i drugih aspekata života samih oštećenih i njihovih porodica.

171. Kada je u pitanju stepen krivice optuženog Srećka Aćimovića, koju okolnost je posebno potencirala žalba Tužilaštva, apelaciono vijeće ponovo ističe činjenicu da u toku postupka nije utvrđeno da je optuženi naredio streljanje, niti je on lično ubio ijednog zarobljenika, nego da je isti oglašen krivim kao pomagač, za koji oblik saučesništva u izvršenju krivičnog djela je predviđena zakonska mogućnost i blažeg kažnjavanja.

172. Kada je u pitanju položaj optuženog, prvostepeno vijeće je pravilno cijenilo da je optuženi u inkriminisano vrijeme bio komadant II Bataljona Zvorničke brigade VRS. Međutim, prvostepeno vijeće je propustilo da cijeni činjenicu da je optuženi Aćimović prvobitno odbijao da izvrši naredbu koji je dobio iz komande Zvorničke brigade da izdvoji vojnike za streljanje zatvorenika, te da je sve do žešće rasprave sa sebi nadređenim V. Popovićem pokušavao izbjeći vlastito i učešće pripadnika 2. bataljona u postupanju sa zarobljenicima, u tu svrhu čak išao i u Opštinu Zvornik, što u konačnici umanjuje njegov stepen krivice.

173. Pored navedenog, apelaciono vijeće je cijenilo i činjenicu da je optuženi u vrijeme izvršenja krivičnog djela, dakle u vrijeme kada se našao u predmetnoj veoma složenoj

situaciji, bio relativno mlad, odnosno imao 28 godina, koje godine ipak nisu takve da bi optuženi imao potpuno zreo pristup i ocjenu cjelokupnog dešavanja i posljedica vlastitih radnji.

174. Cijeneći sve istaknuto, a imajući u vidu zakonom propisane granice kažnjavanja za predmetno krivično djelo, svrhu kažnjavanja u smislu odredbe člana 33. KZ SFRJ, te sve pomenute okolnosti koje su bile od uticaja na visinu kazne, apelaciono vijeće je zaključilo da je kazna zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina adekvatna svim tim okolnostima i ličnosti optuženog kao učinioca i da će se sa istom u cijelosti ostvariti svrha kažnjavanja, i to, ne samo specijalne, nego i generalne prevencije.

175. Apelaciono vijeće također ukazuje da je odlučujući o kazni, imalo u vidu da odluka o kazni mora uvijek izražavati individualiziranu, zakonom predviđenu društvenu osudu zbog konkretnog krivičnog djela, tako da žalbeni navodi Tužilaštva kojima se ukazuje da prvostepeno vijeće nije imalo dovoljno elemenata da izrekne ni prvobitno izrečenu, po njima blagu krivičnopravnu sankciju, po ocjeni ovog vijeća nisu osnovani.

176. Naime, pobijana presuda je jasno utvrdila doprinos i učešće optuženog u predmetnoj inkriminaciji, te je utvrđeno da optuženi nije djelovao kao organizator vojnika koji će izvršiti streljanje zatvorenika, niti da je postupao sa brutalnošću prilikom izvršenja djela. Dakle, iznesene okolnosti koje utiču na visinu kazne u konkretnom slučaju nisu bile adekvatno cijenjene od strane prvostepenog vijeća, na što se osnovano ukazivalo žalbom odbrane optuženog Aćimovića, zbog čega je u tom dijelu žalba djelimično uvažena i odluka o krivičnopravnoj sankciji preinačena.

177. Smatrajući da pomenute okolnosti koje su uzete u razmatranje, u svojoj ukupnosti opravdavaju izrečenu kaznu zatvora u trajanju od 7 (sedam) godina, navodi žalbe Tužilaštva o nužnosti izricanja teže kazne se ocjenjuju kao neosnovani i kao takvi odbijaju.

VII - ŽALBENI OSNOVI U SKLADU SA ČLANOM 300. ZKP BIH - ODLUKA O TROŠKOVIMA KRIVIČNOG POSTUPKA

A-ŽALBA TUŽILAŠTVA BIH

178. Žalbom Tužilaštva BiH osporena je i odluka o troškovima krivičnog postupka. Naime, Tužilaštvo nalazi da je odluka prvostepenog vijeća paušalna, budući da nije dato

obrazloženje na osnovu čega je utvrđeno imovno stanje optuženog, te da je isti zbog slabog imovnog stanja oslobođen troškova krivičnog postupka.

179. Apelaciono vijeće je cijeneći navedeni prigovor, našlo da je prvostepeno vijeće analizirajući sve okolnosti na strani optuženog u toku krivičnog postupka, donijelo ispravnu odluku i o troškovima krivičnog postupka.

180. Istina, u samom obrazloženju odluke nisu detaljno navedene okolnosti koje su cijanjene prilikom donošenja iste, ali je obzirom na činjenicu da je optuženom u toku postupka postavljen i branilac po službenoj dužnosti zbog lošeg imovnog stanja, jasno da su okolnosti na strani optuženog takve da nije u mogućnosti da snosi troškove krivičnog postupka, te da je stoga bilo opravdano odlučiti da se optuženi oslobodi od obaveze naknade troškova krivičnog postupka nastalih u krivičnom postupku koji je trajao više od dvije godine.

181. Slijedom iznesenog, žalbeni prigovori Tužilaštva BiH kojim se osporava odluka o troškovima krivičnog postupka, odbijaju se kao neosnovani, te se odluka prvostepenog vijeća i u ovom dijelu potvrđuje.

182. U skladu sa navedenim, a na osnovu člana 310. stav 1. u vezi sa članom 314. stav 1. ZKP BiH, odlučeno je kao u izreci ove presude.

Zapisničar

Pravna savjetnica

Lejla Džaferbegović

PREDSJEDNIK VIJEĆA

S U D I J A

Mirko Božović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.